

Поштарина плаћена у готову

ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

СЛУЖБЕНИ ОРГАН ГРАДСКОГ ПОГЛАВАРСТВА ГРАДА БЕОГРАДА

Изази сваког четвртка

Четвртак, 13 јуна 1935 г.

Година 53. — Број 22., 23. и 24.

Претплата на службени лист „Општинске новине“
и месечни часопис „Београдске општинске новине“

За годину дана 150 дин.
За пола године 80 дин.

Претплата се прима само на оба издања

Уредништво: Књегине Љубице 1/II
Телефон 26-242

Администрација и благајна: Узул Миркова 1/II
Телефон 23-331

Чековни рачун код Поштанске Штедионице бр. 54.300

Грађевински правилник за град Београд

На основу §§ 3 и 6 Грађевинског закона и § 90 Закона о градским општинама Поглаварство града Београда прописује овај

Грађевински Правилник за град Београд.

Чл. 1. Примена.

Уређење Београда (подизање, изграђивање, проширење, асанација и т. д.) подизање, одржавање и преправка свих врста грађевина, као и заштита јавних грађевинских интереса у Београду, врши се по првом делу Грађевинског закона. овом Правилнику, регулационом плану и Уредби о његовом извођењу.

Чл. 2. Појам грађевине

Под грађевином у смислу § 2 Грађевинског закона разумеју се: зграде свих врста, улице, путеви, тргови, вртови, паркови, и градилишта, гробља, слагалишта дрва, сајмишта, аеродроми, мостови, пропусти, насипи, откопи, кејови, канали, водоводи, канализација, инсталације осветљења, подземне бензинске станице, бунари, ограде, огласне табле и стубови, киосци, железнице, трамваји, поштанско-телеграфско-телефонске и др. инсталације (дизалице — лифтови, централна грејања и т. д.) као и у опште градње које су у јавном интересу, уколико су у вези са уређењем и личним грађевинским постројењима и уколико за њих не важе одредбе посебних закона.

Чл. 3. Садржина Грађевинског Правилника.

(1) По § 6 Грађевинског закона Грађевински правилник одређује:

1) најмање површине градилишта и размер искоришћења према врсти насеља;

2) најмање дужине лица — фронтана појединих градилишта на улицама и трговима и међусобну удаљеност зграда у двориштима;

3) положај дворишта и светларника као и величину светларника и њихов однос према озиданим површинама;

4) прописе о извођењу појединих елементарних зграда и других грађевина и у опште одредбе о техничким, хигијенским, естетским и безбедносним условима за све врсте грађевина;

5) заштиту суседних односа, јавних предмета и налазака (ископина);

6) ближе одредбе о организацији и дужности грађевинског одбора, давању регулационих и нивелационих линија и надзору над грађењем.

(2) Уколико овај Правилник не садржи прописе о извесним врстама грађевина за њих ће се донети посебни правилници.

І. ОДЕЉАК.

ПРОПИСИ О ГРАДИЛИШТУ

Чл. 4. Градилиште

(1) Као градилиште у смислу Грађевинског закона има се сматрати свако земљиште, плац или терен на коме се може градити и које испуњава услове који су прописани Грађевинским законом, овим Правилником и Уредбом о извођењу регулационог плана.

(2) У смислу § 47 Грађевинског закона градилиште постаје:

1) кад се земљиште предвиди за градилиште Уредбом о извођењу регулационог плана;

2) кад Поглаварство одобри парцелацију по §§ 54—56 Грађевинског закона;

3) кад Поглаварство изда грађевинску дозволу.

(3) Градилиште мора имати такав облик да се на њему могу подићи здраве и удобне зграде по грађевинским прописима. Стране градилишта треба да заклапају угао што приближније правом углу.

(4) У смислу § 48 Грађевинског закона, градилиште се мора налазити на подручју ове Општине и лежати уз улицу или јавни пут, уколико су утврђени регулационим планом.

(5) По § 54 Грађевинског закона парцелација земљишта у границама регулационог плана врши се само по парцеларном плану одобреном од Поглаварства.

(6) По § 55 Грађевинског закона уз молбу за парцелисање земљишта има се приложити:

1) доказ молиоца о својини;

2) протокол регулације;

3) парцеларни ситуациони план са висинским kotaма, а по потреби и са изохипсама, са уцртаним регулационим линијама и срачунатим површинама појединих парцела и целог комплекса, као и са шематичким положајем будућих зграда. При парцелисању земљишта мора се водити рачун о томе да парцеле буду што правилнијег облика и да површином и дужином лица одговарају прописима Уредбе и Грађевинског правилника. Парцеларни план мора се изградити по чл. 32 Правилника о изради регулационих планова и мора бити поднет у три примерка.

(7) По § 54 Грађевинског закона у земљишне књиге може се уводити само одобрена парцелација, а тапије за поједине парцеле могу се издавати само на основу одобреног парцеларног плана.

(8) самим одобрењем парцелације приватног земљишта Општина постаје власник онога дела земљишта које је предвиђено регулационим планом за нове улице, скверове, паркове и т. д. у површини која се уступа по § 56 Грађевинског закона.

Чл. 5. Најмање површине и најмања дужина лица — фронта градилишта.

(1) У смислу § 14 Грађевинског закона, Београд ће се Уредбом о извођењу регулационог плана поделити на грађевинске зоне према карактеру у главном већ изграђених насеља и нових које треба основати.

Као најмање површине и дужине лица градилишта у појединим зонама одређују се следеће мере:

1) За густо насеље:

а) за градилишта која постају поделом земљишта у новим блоковима, т.ј. у блоковима који уопште нису изграђивани или у којима је највише половина од броја градилишта већ изграђена, најмања површина може бити 360 м² а најмања дужина лица 14 метара;

б) за градилишта која постају поделом земљишта у постојећим блоковима, т.ј. у блоковима код којих је преко половине од броја градилишта већ изграђено, најмања површина може бити 300 м² а најмања дужина лица 12 м.

в) за постојећа градилишта са површином испод 300 м² Поглаварство може дозволити отступање од напред одређених мера у т. б. само у случајевима ако се на њих не могу применити одредбе о апропријацији и комасацији по Грађевинском закону (§§ 52, 57—83), ако су на суседним земљиштима подигнуте зграде по грађевинским прописима или ако власник овога докаже да је земљиште у овим мерама постојало пре 31 децембра 1896 године. На оваквим градилиштима фасада зграде мора бити у складу са фасадом суседних зграда.

2) За средње насеље:

а) за градилишта у новим блоковима као под т. 1-а, најмања површина 400 м² и најмања дужина лица 14 метара;

б) за градилишта у постојећим блоковима као под т. 1--6, најмања површина 360 м² и најмања дужина лица 14 метара;

в) за постојећа градилишта најмања површина 300 м² и најмања дужина лица 12 метара.

3) За ретко насеље:

а) за градилишта у новим блоковима као т. 1-а, најмања површина 600 м² и најмања дужина лица 18 метара;

б) за градилишта у постојећим блоковима као т. 1-6, најмања површина 400 м² и најмања дужина лица 16 метара, с тим да се по две зграде могу спајати у архитектонску целину;

в) за постојећа градилишта најмања површина 360 м² и најмања дужина лица 12 метара, с тим да се по две зграде могу спајати у архитектонску целину.

4) За постојећа градилишта у средњем и ретком насељу, која имају површину мању од 300, односно 360 м², и дужину лица мању од 12 м., поступиће се као што је одређено за густо насеље под т. 1-в, уколико је уопште могућно да се оваква градилишта унесу у средње или ретко насеље. У овом случају дозволиће се спајање двеју зграда у једну архитектонску целину тако да дужина заједничке фасаде не пређе 25 м.

5) за виле и летњиковце преко 180 м² површине, најмања површина мора бити 1000 м² са дужином лица 20 м.

6) за већа предузећа и пољопривредна добра најмања површина мора бити 2000 м² са дужином лица од 25 м.

(2) Напред одређене најмање мере за величину градилишта могу се Уредбом о извођењу регулационог плана повећати, према месним приликама и потребама за поједине грађевинске зоне, делове зона или за саме поједине улице.

(3) За особена насеља, која се буду пројектовала у појединим деловима Београда по нарочитим условима и која се буду разликовала од напред одређених насеља, најмање

површине и дужине лица градилишта утврдиће се Уредбом о извођењу регулационог плана.

(4) Код изузетно узких земљишта на важнијим улицама и трговима, где се не може ни на који начин постићи повећање површине на оне одређене овим Правилником и Уредбом о извођењу регулационог плана, или се не може извршити апропријација или комасација, могу се два или више мањих непрописних градилишта груписати у једно прописно градилиште за подизање једне зграде, а да при том сваки власник градилишта остане у власништву свога земљишта, ако се за то могу постићи приватно правни споразуми.

(5) Величина градилишта за мале станове одредиће се по § 46 Грађевинског закона и чл. 43 овог Правилника, Уредбом о извођењу регулационог плана, којом ће се одредити делови ретког насеља у којима се могу подизати мали станови.

(6) Отступања испод напред одређених мера може бити највише за 10% и то само у изузетним случајевима где се не могу добити напред одређене мере.

Чл. 6. Размер искоришћења површине градилишта.

(1) Искоришћење градилишта за подизање зграда, одређује се размером озидане — изграђене површине према целокупној површини градилишта. Као највеће искоришћење градилишта утврђују се следеће мере:

1) у густом насељу највише 70% или 5/7 површине градилишта. Изузетно за нова градилишта са заједничким светларницама или поред већ изграђених градилишта са светларницама који се могу спојити са новим, изграђена површина може се повећати највише до 80% (4/5) до целокупне површине;

2) у средњем насељу највише 50% (1/2) са изузетком као за густо насеље до 60% (∞ 2/3);

3) у ретком насељу највише до 30% (∞ 1/3) код нових градилишта и 40% (2/5) код постојећих.

За ретка насеља која припадају средњем и густом насељу може се изграђивати до 50% (1/2) код постојећих и 40% (2/5) код нових градилишта;

4) у ретком насељу за виле — зграде у врту и летњиковце до 20% (1/5);

5) у деловима предвиђеним за индустријска и друга слична насеља највише 60% (∞ 2/3) код нових градилишта и 7,5% (3/4) код постојећих.

(2) Напред одређене мере за искоришћење градилишта могу се и смањити према месним приликама и потребама, као и постојећем начину изграђивања за поједине грађевинске зоне, делове зона, или за поједине у-

лице, а које ће се мере утврдити Уредбом о извођењу регулационог плана.

(3) За она градилишта која се налазе на углу или између двеју или више улица, може се размер искоришћења повећати још за 10% од напред одређених површина, под условом да у дворишту нема зграде за становање и радионице.

(4) За остале врсте насеља која се буду одредила као особена насеља по ставу 3 чл. 5 овог Правилника, одредиће се размер искоришћења градилишта за свако поједино насеље Уредбом о извођењу регулационог плана.

(5) У густом насељу, јавне грађевине за банке, трговине, магацине, ресторане и друге, могу се изградити на целокупној површини градилишта и по потреби осветлити одозго, ако оно, у спратовима нема станова. Ако у спратовима има станова и одељења за дуже становање, онда ће се само у основама тих спратова изградити прописне површине напред одређене.

(6) Код изузетно узких земљишта по ставу 4 чл. 5. овог Правилника, може се одобрити нарочито искоришћење површине за изграђивање у границама напред одређеним.

(7) Одређен размер искоришћења површине градилишта који је потребан за грађење утврдиће се Уредбом у главном с обзиром на одређене врсте насеља, величине градилишта, висине зграда, густину грађења у дворишту и слободној површини која треба да остане слободна за баште, дворишта и у опште за извор светлости и чистог ваздуха а према напред датим мерама. Овај размер искоришћења треба да се доведе у везу са висином зграде и слободном површином градилишта, уколико је то могуће према месним приликама, по табели која ће се премити за сваку грађевинску зону.

(8) Одређене мере за искоришћење градилишта за зидање имају се рачунати за површину градилишта која је са стране улице ограничена регулационом линијом. Баштице испред грађевинске линије рачунају се као слободне површине градилишта, уколико није друкчије одређено Уредбом о извођењу регулационог плана и ставом 6 чл. 9 овог Правилника.

Чл. 7. Висина зграда.

(1) По § 15 Грађевинског закона висина зграда одређује се према броју спратова, утврђеном за сваку грађевинску зону, а изузетно и за сваку улицу посебице, према грађевинским зонама у којима се улице налазе. Ову висину зграда за сваку грађевинску зону или сваку улицу поједине зоне, као и висину главних венаца зграде у појединим блоковима, одређује Уредба о извођењу регулационог плана.

(2) Број спратова у појединим грађевинским зонама може бити:

1) у густом насељу, у споредним улицама највише четири спрата поврх приземља, а у главним улицама и трговима највише пет спратова;

2) у средњем насељу, у споредним улицама највише три спрата поврх приземља, а у главним улицама и на трговима четири спрата;

3) у ретком насељу, у споредним улицама највише два спрата поврх приземља, а у главним улицама и на трговима три спрата;

4) у свима овим случајевима мецанин се рачуна као спрат док се мансарда не рачуна.

(3) Отступања од напред наведеног броја спратова могу се одобрити у смислу § 16 Грађевинског закона само у јавном интересу, а нарочито код споменика и монументалних зграда где архитектура захтева нарочиту висину и ако се тим добија у архитектонском и естетском погледу, што се има утврдити Уредбом о извођењу регулационог плана.

(4) За улице у којима су већ подигнуте појединачне зграде са висинама које не одговарају напред одређеним, могу се Уредбом о извођењу регулационог плана вршити отступања од прописаних висина и одредити друге према већ подигнутим зградама, ако то буде нарочито потребно.

(5) При одређивању висина зграда има се узети у обзир висина просторија у спратовима које су по § 30 Грађевинског закона најмање дозвољене:

1) за становање у сутерену у мансарди 2,50 м., у приземљу 3 м., у спратовима 2,80 м. и за домаћинске сврхе 2,25 м.;

2) за трговачке и занатлијске радње, продавнице и пословне просторије и уопште у приземљу 3,50 м.;

3) за радионице: у сутерену и мансарди 2,80 м., у приземљу 3,50 м., а у спратовима 3 м. уколико по другим прописима није потребна већа висина;

4) за кафане и јавне локале уопште у којима се људи дуже задржавају 4 метра;

5) отступање од напред одређених висина просторија у појединим спратовима може се вршити само код малих станова по § 46 Грађевинског закона и чл. 43 овог Правилника који ће се моћи подизати само у улицама које ће се одредити Уредбом о извођењу регулационог плана.

(6) Висине зграда утврдиће се Уредбом о извођењу регулационог плана за сваку грађевинску зону или за сваку улицу једне исте зоне. Ове висине зграда имају се кретати у доле означеним границама, уколико је то могуће извести с обзиром на висине већ подигнутих зграда.

1) за приземне зграде 4,5 — 5 м.

2) за зграде са приземљем и спратом 7,5—8 м.

3) за зграде са приземљем и два спрата 10,60—11,30 м.

4) за зграде са приземљем и три спрата 14,30—15 м.

5) за зграде са приземљем и четири спрата 18,20—19,20 м.

6) за зграде са приземљем и пет спратова 22,—23,20 м.

7) у улицама где се поред станова подижу у приземљу и дућани, укупна висина зграда повећава се за 1 метар.

8) За зграде у којима се подижу само пословне просторије без станова, висина зграда повећава се са 0,50 м. по спрату.

9) у главним улицама центра где се могу подизати радње са галеријама укупна висина зграда повећава се за 3 метра.

(7) Висина зграда у појединим улицама сме да буде највише толика, колика је ширина улице. Али у изузетним случајевима ова висина може да буде највише $1\frac{1}{2}$ пута толика колика је ширина улице. Висина зграда на угловима улица, које су разне ширине утврдиће се по широј улици, при чему се већа висина зграда може спровести око угла за дужину фасаде из шире улице с тим да се води рачун о складном прелазу висине за ужу улицу, уколико за поједине углове није друкчије одређено Уредбом о извођењу регулационог плана.

(8) Висине зграда у појединим улицама треба да чине хармоничну целину. На трговима морају све зграде имати исту висину.

(9) Висина зграда рачуна се у средини спољног изгледа зграде — фасаде — од пешачке стазе — тротоара — до најниже ивице кровне стреје или до највишег горњег дела — венца зграде, односно до горње ивице фасаде.

Чл. 8. Унутрашњост градилишта и дворишта зграда за становање.

(1) Зграде у дворишту могу се подизати само у улицама у којима је то предвиђено Уредбом о извођењу регулационог плана и на прописаном отстојању од уличне зграде. У главним улицама и на трговима морају се подизати зграде првенствено на уличној регулационој линији. У споредним улицама и у оним које се одреде Уредбом о извођењу регулационог плана, могу се изузетно подизати зграде и у дворишту, ако укупна запремина тих зграда не буде већа од запремине која се треба подићи на регулационој линији. У овом случају је потребно да се у ситуацију земљишта учрта положај свих будућих зграда са лица улице и из дворишта.

(2) Удаљеност дворишне зграде од уличне или међусобна удаљеност ових зграда мора бити најмања и то:

1) у густом насељу $\frac{2}{3}$ средње висине зграде са улице;

2) у средњем насељу за целу висину зграде са улице;

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

3) у ретком насељу зграде из дворишта не постављају се, а ако су нарочито Уредбом предвиђене или су нарочитим прописом одобрене, могу се овакве зграде постављати на међусобном отстојању од најмање двогубе висине зграде са улице.

(3) Најмање отстојање зграда у дворишту и ако рачун по ст. 2 овог члана друкчије покаже, не може бити испод пет метара, ако сигурност од пожара и други захтеви не у словљавају већу меру.

(4) Дворишна зграда, ако служи за становање, а зида се у дну дворишта — зачељу, мора бити удаљена од суседне границе — зачеља градилишта најмање за $3/4$ висине зграде но најмање 3 метра. Ако је градилиште дубине испод 30 метара и према граници зачеља остављене су споредне просторије у којима се стално не бави, могу се дозволити и мања отстојања но не испод 2 метра.

(5) Дворишне зграде по висини треба да буду приземне или бар за један спрат ниже од уличних зграда. Ако има оправданих разлога могу бити исте као и уличне зграде, само се тада отстојање од ове има за толико повећати колика је висина спрата.

(6) Подизање зграде за становање у двориштима са стране као бочна крила не дозвољава се. На уличним зградама могу се подизати крила зграде само у толико, уколико су у вези са станом са улице. Оваква крила требају доћи по могућству само са једне стране и то са оне која је боље осветљена. У насељима одређеним само за становање и у ретким, не могу се зидати никакве друге засебне зграде у двориштима са стране дворишта — на крилима и у зачељу. У густим насељима са већим зградама које нису претежно за становање може се дозволити и подизање зграде у дворишту са крилима ако ове зграде нису за становање.

Чл. 9. Дворишта.

(1) Дворишта треба да имају што правилнији облик. Свако двориште мора да има приступ са улице. Ако има више дворишта мора међу свима постојати веза као и са улицом и по потреби да се осигура слободан пролаз колима. Где год је могуће висина дворишта — нивелета треба да је толика да се метеорска вода може спровести на улицу, ако нема дворишне канализације.

(2) Најмања дужина — страна једног дворишта одређена је по ст. 3 чл. 8 овог Правилника.

(3) Дворишта зграда за становање не смеју бити покривена.

(4) Код јавних грађевина, хотела, гостионица, кафана, дућана, продавница, творница (фабрика) може се дозволити покривање дворишта кровом од стакла непосредно над најнижим спратовима, а у вези прописа ст. 5

чл. 6 овог Правилника под следећим условима:

1) да се на дворишту које се покрије, не смеју отварати врата или прозори стаје, нужника, перioniце, кафанске кујне или какве сличне просторије које кваре ваздух;

2) да у дворишту не сме да буде остава за ђубриште;

3) да се двориште кроз стаклени кров може добро проветравати;

4) да се стаклени кров осигура од ломљења.

(5) Двориште и слободне површине морају да буду патосане материјалом који не пропушта воду. Али ове површине могу бити обрађене и као башта, под условом да буду одвојене од зграде једном стазом од непропусливог материјала најмање 0,75 м. ширине са повољним падом за одвод кишнице. Одводњавање дворишта треба да буде брзо и са каналима (олуцима) који морају бити удаљени од зграде најмање 0,60 м.

(6) Као дворишта не рачунају се привремене баштице испред зграда предвиђене као резерва за доцније проширење улице и не узимају се у обрачун за искоришћење по чл. 6 овог Правилника.

Чл. 10. Светларници и окна за проветравање.

(1) Светларници и окна за проветравање морају бити отворени и слободни од дна до врха ради осветљавања и проветравања. У окнима се не смеју постављати никакве инсталације или конструкције.

(2) Светларници и окна за проветравање морају бити ограђени зидовима. Зидови морају бити најмање дебљине од 12 см. и висине од 2,50 м. и постављени тачно на граници имања. Ако се постигне споразум између суседа, код спојених светларника не морају се изводити два оградна зида, него може један оградни зид служити за оба светларника.

(3) Ако постоји светларник само на једном имању а суседна зграда затвара овај светларник, мора се светларник оградити и прописан зид подићи ради осигурања суседног забатног зида од влаге и завејавања снега.

(4) Површина земљишта у сваком светларнику и окнима за проветравање мора бити избетонирана са потребним падом за сливање кишнице и снабдевена сливником за отицање воде по прописима за канализацију. Приступ у светларник и окно мора се омогућити кроз врата или већи прозор да би се сливник могао очистити и одржавати у исправном стању.

(5) У погледу величине светларника важе ове мере:

1) код зграда приземних, са једним и два спрата светларник мора имати најмање 12,00 м.² површине уз најмању ширину од 2,50 м.;

2) код зграда виших од два спрата, за сваки спрат висине повећава се површина светларника са 4,00 м.²;

3) кад светларник осветљава одељења за становање, спаваће собе које се не могу поставити према улици или прописном дворишту, могу се поставити на подужној страни оваквих светларника само онда, ако је овај спојен са суседним светларником. У овом случају код појединих светларника неће се смести смањивати њихове површине;

4) кад ови светларници служе само за осветлење споредних просторија код зграда са приземљем и два спрата као: ходника, споредних степеника и претсобља до 6 м² површине, онда светларник мора имати најмање 6 м² површине са најмањом ширином од 2 м. Код виших зграда ова се површина повећава још за 2,00 м.² за сваки спрат почевши од трећег спрата.

(6) Код зграда где се светларници спајају са светларницима суседних зграда, површине светларника могу бити мање за 1/3 од прописане површине, под условом да светларник за главне просторе буде 12 м² површине а дужина додира најмање 2 м.

(7) Окна за проветравање служе само за проветравање купатила, нужника, остава за јело и споредних ходника.

(8) Окна за проветравање морају имати најмању површину од 2 м² са најмањом ширином 1,00 м. а ако се проветравају само клозети морају имати најмању површину од 1 м².

(9) Светларници са површином од 12 м² и више рачунају се као неизграђени део градилишта — као двориште, а испод ове површине и окна за проветравање рачунају се као изграђени део градилишта.

II. ОДЕЉАК. ПРОПИСИ О ИЗВОЂЕЊУ ГРАЂЕВИНА.

1. Технички прописи.

Чл. 11. Грађевински материјал.

(1) Као грађевински материјал који се може употребити за грађење сматра се природни и вештачки камен (армирани или набијени бетон, опека) дрво, гвожђе и сваки онај материјал који се одобри за зидање. Грађевински материјал мора одговарати прописаним нормама по § 36 Грађевинског закона.

(2) За статичке рачуне важи једино оптерећење које је прописано у нормама за оптерећење у зградарству по § 36. Грађевинског закона.

(3) За поједине конструктивне делове зграда треба у главном употребити следећи материјал:

1) за темеље: природан или вештачки камен постојан на влази;

2) за носеће зидове: природан или вештачки камен;

3) за међусpratне конструкције: дрво или масивне конструкције (опеке између гвоздених носача — пруски сводови или армирани бетон);

4) за кровове: дрво, гвожђе и армирани бетон.

(4) Зидови од дрвеног скелета (бондрука) или само дрвета (дрвене зграде) од ћерпича (непечене опеке) са малтером и блатом као спојним материјалом и зидови од набоја, не могу се употребљавати код зграда у грађевинском реону, а ван овог реона могу се изводити само у насељима која ће се одредити регулационим планом и Уредбом о његовом извођењу и по прописима чл. 43 овог Правилника.

(5) Малтер употребљен за зидање мора одговарати нормама за напрезање зидова, прописаним по § 36. Грађевинског закона.

Чл. 12. Темље грађевине.

(1) Темље грађевине морају бити изведени и начин фундаирања одређен према месним теренским приликама по законима који важе у науци о фундаирању земљишта.

(2) Темље грађевине морају да буду од чврстог материјала који је у води постојан и са потребном јачином која одговара оптерећењу грађевине која се подиже. Величину дозвољеног оптерећења земљишта одређује пројектант и зато сноси пуну одговорност. Изабране конструкције и усвојене димензије стопа темеља морају бити оправдане статичким рачуном.

(3) За грађевине које се пројектују на несигурном земљишту, уз пројекат доставиће се и подаци о сондажи земљишта са статичким рачуном темеља. Изузетно могу се ови подаци поднети накнадно по раскопавању градилишта, али увек пре почетка рада.

(4) Ако се темељи грађевине морају поставити на земљишту на коме постоје старе нужничке јаме, помијаре, бунари, разни канали и т. д. потребно је јаме очистити и хемијским средствима уништити заразне клице, затим попунити шљунком и песком, добро набити и предузети потребне мере за нарочито фундаирање.

(5) Темље зидова морају бити постављени испод површине земљишта најмање за 0,80 м. Мања дубина може се дозволити само ако се темељ поставља на чврстој стени.

Чл. 13. Подруми.

(1) Подрум је најнижи део зграде чија је површина пода (патоса) испод горње површине пешачке стазе или околног земљишта.

(2) Зидови подрума морају бити озидани само од чврстог материјала постојаног на влази, а у потребној јачини, која одговара оптерећењу грађевине која се подиже.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

(3) Подрум:е служе као ваздушни изолациони простор између земљишта и простора за станове у приземљу, за домаћинске потребе или за изсталације потребне грађевини.

(4) Подрумски простори морају бити добро осветљени. Осветљавање и проветравање подрума помоћу отвора постављених у пешачкој стази не дозвољава се.

(5) Употреба подрумских простора за становање и рад не дозвољава се. Само у изузетним случајевима може се дозволити становање и рад у сутеренима а по прописима чл. 33 овог Правилника.

(6) Улаз у подруме и сутурене са улице не дозвољава се.

Чл. 14. Зидови

(1) Дебљина конструктивних зидова зграда за становање, јавну употребу и индустрију зависи од оптерећења зида, употребљеног материјала и конструкције таванице и крова.

(2) Дебљина конструктивних зидова, од природног, ломљеног или тесаног камена, од набијеног бетона или опеке, одређује се статичким рачуном из оптерећења по нормама за напрезање зидова прописаних по § 36 Грађевинског закона.

(3) Дебљина конструктивних зидова од армираног бетона, одређује се статичким рачуном из оптерећења и пруских прописа за конструкције од армираног бетона, док не буду прописане норме по § 36 Грађевинског закона за ове зидове.

(4) Најмања дебљина конструктивних зидова од опеке може бити за дужину једне нормалне опеке односно 0,25 м. Остале димензије конструктивних зидова од опека одговарају дужини нормалне опеке у њеној виšekратној вредности,

односно 0,38 мет. (1½ опека)

0,51 мет. (2 опеке)

0,64 мет. (2½ опеке)

0,77 мет. (3 опеке) и т. д.

(5) Најмања дебљина зидова од нормалне опеке кад се статичким рачуном не добије друкчије износи:

1) за главне конструктивне зидове код приземних зграда као и код највишег спрата вишеспратних зграда, за дубине простора до 4 метра, најмања дебљина је 0,25 м. (1 опека);

за дубине простора од 4—6,5 м. је 0,38 м. (једна и по опека)

за дубине простора од 6,5—8,5 м. је 0,51 м. (две опеке)

за дубине простора од 8,5—10 м. је 0,64 м. (две и по опеке);

2) Код вишеспратних зграда са ма каквим међуспратним конструкцијама без прстена од армираног бетона (серклажа) дебљина главних конструктивних зидова мора се повећати у сваком нижем спрату за 0,13 м. (пола опеке). Ако се употреби прстен од армираног бетона у сваком спрату, дебљина главних зидова

у доњим спратовима повећава се за 0,13 м. (пола опеке) за свака два спрата.

3) За преградне зидове код одељивања самосталних станова најмања дебљина је 0,25 м. (једна опека пуна или шупља). Ако се подижу двојни зидови од опека (2x1/4 опеке) или од армираног бетона са међусобним отстојањем, целокупна дебљина и оваквог зида је најмања 0,25 м.

4) за преградне зидове за одељивање дућана и слагалишта најмања дебљина зида од опеке је 0,25 м. (једна опека), а од армираног бетона (Монијер) 0,10 м. ако је армиран са обе стране унакрсном арматуром 5Ф6 м/м на 1 м²;

5) за преградне зидове појединих одељења једног истог стана дебљина зида је пола опеке (0,13 м.) у кречном малтеру или четвртину опеке (0,065 м.) у цементном малтеру. Ови последњи зидови не смеју бити дужи од 5 м. Ако су зидови од рабица или од каквог другог лаког али испробаног и одобреног грађевинског материјала (хераклит, плоче од гипса и т. сл.) онда дебљине ових зидова могу бити од 5 см. Ови се зидови не могу ничим оптеретити. У сваком спрату дебљина ових зидова пренеће се на главне конструктивне зидове и унеће се у статички рачун. Од овога се изузимају лаки раздеоци зидови обухваћени нормама за оптерећење у зградарству као и преградни зидови приземља подухваћени у основи сутурена пуним зидом дебљине 0,25 м. Употреба дрвених носача за ношење преградних зидова није дозвољена;

6) за калканске — забатне зидове, ако нису оптерећени, најмања је дебљина на тавану 0,13 м. (пола опеке) до 6 мет. висине, а преко ове висине 0,25 м. (једна опека). У осталим спратовима дебљина калканских зидова је најмања 0,25 м. (једна опека), а у сутерену 0,38 м. (једна и по опека). Изузетци од ових мера могу се дозволити само за особене случајеве где је потребно употребити армирано-бетонске зидове (Монијер-ове) најмање дебљине 0,12 м. армиране са обе стране унакрсном арматуром од 5Ф6 м/м на један метар квадратни. Ова се дебљина сме одобрити и за све остале спратове, изузимајући подрум, па биле ови зидови оптерећени или не, ако се извођење зидног платна изводи по систему армирано бетонског скелета за што је потребан статички прорачун. Ако се на суседном земљишту налази грађевина са истом дужином подрума, дебљина овог бетонског калканског зида мора да буде најмање 20 см. армирана са обе стране унакрсном арматуром 5 Ф 8 м/м. на један метар квадратни. Ако се на суседном земљишту не налази подрум на истој дубини, то се због хоризонталног потиска земље дебљина овог калканског зида мора одредити статичким прорачуном. Калкански зид мора ићи кроз све спратове и не сме имати никакве отворе;

7) пожарни зидови који се имају израдити као калкански на забатној страни поред суседних зграда или у дугачким зградама у међусобном отстојању од 30 м., морају бити дебљине 0,25 м., а изнад крова могу се смањити и на пола опеке. Висина пожарних зидова мора бити изнад кровне површине за 0,30 м. Свака зграда мора имати засебне пожарне зидове. У овим зидовима не смеју се налазити никакви дрвени делови ближе од 20 см. од спољне површине зидова;

8) зидови од мешовитог материјала опеке и ломљеног камена, само од ломљеног камена или од ћерпича и опеке у блату и т. сл. морају бити дебљи за 0,13 м. од дебљине зидова прописаних само од опеке.

(6) код потребних појачања зидова при преправкама или надзиђавању спратова, не могу се стари зидови појачавати дозиђивањем. У овом случају мора се порушити цео стари зид и сазидати нов по усвојеној димензији.

(7) Калкански (забатни) зидови морају се везати за кровну конструкцију и на сваких 3 м. дужине појачати стубовима 25×25 см. ако им је дебљина 1/2 опека.

(8) Зидани стубови извршиће се према избору материјала, оптерећењу и дозвољеном напрезању, а по статичком прорачуну који се мора приложити.

(9) Надзидак и код самих приземних зграда мора бити најмање 0,25 м. јак, а ако и венац од камена или кровиште налаже на њега треба да му је дебљина најмање 0,38 м.

(10) Сви венци морају се израдити од материјала који је на времену постојан и треба да су од времена заштићени.

(11) На спољњем челу зграде могу се фигуре (ликови), украси, подупирачи и украсни венци само тако употребити, ако су израђени од материјала који је на времену постојан и ако су добро и трајно спојени са осталим деловима зграде.

(12) Употреба зидова од бондрука или каната, ћерпича, дрвених и са малтером од блата може се допустити само тамо где је нарочито одређено Уредбом о извођењу регулационог плана а по прописима чл. 43 овог Правилника.

Чл. 15 Таванице — међуспратне конструкције.

(1) Таванице морају својом конструкцијом и врстом употребљеног материјала одговарати прописаном оптерећењу. За ма какав усвојени тип таванице треба приложити статички рачун. Од овога се изузимају просте дрвене међуспратне таванице до распона од 6 м. и таванице назначене у ст. 3 овог члана.

(2) За армиране бетонске међуспратне конструкције важе у свему прописи као и за зидове у ст. 3 чл. 14 овог Правилника.

(3) За пруске сводове и за дозвољена напрезања гвоздених носача важе немачки про-

писи, док не буду прописани по § 36 Грађевинског закона, са следећим допунама:

1) на зидовима од опеке увек поставити на крају гвоздених носача подметаче (квадере) од природног или вештачког камена (армираног или набијеног бетона);

2) дужина налегања гвоздених носача на зидове одређиваће се рачуном али ова дужина не сме бити мања од 1,5 пута висине носача;

(4) За специјалне патентиране међуспратне конструкције, које су прописно пријављене Грађевинском одбору и одобрене за употребу, није потребан статички рачун.

(5) Употреба дрвених међуспратних конструкција није дозвољена:

1) у таваници над подрумом — сутереном код свих зграда;

2) изнад и испод перионица, купатила, радионица, дућана, магацина и просторија нарочито изложених могућности пожара;

3) код зграда намењених јавној употреби;

4) у последњој таваници испод дрвеног крова код вишеспратних зграда.

(6) Код сваког другог спрата, без обзира на врсту употребљене таванице, у главним конструктивним зидовима мора се употребити армирано-бетонски постен (серклаж). Јачина овог прстена одредиће се према намени и оптерећењу.

(7) Таванице од дрвета морају бити двоструке и састојати се од тавањача које носе оптерећење од пода и од слабијих тавањача које носе плафон.

(8) Таванице се имају насути са 8 до 10 см. дебелим, потпуно сувим и чистим слојем материјала без органских саставних делова или ма каквих других састојака штетних по здравље. Забрањује се употреба рушевина од гипса, делова хартије, крпа и др. ђубрета. Таван треба да се патоше са материјалом сигурним од ватре (иловача, опека, бетон).

(9) У просторијама за становање и рад таванице морају бити омалтерисане, изузимајући декоративне таванице.

(10) Таванице изнад степенских простора у вишеспратним зградама морају бити масивне; а у зградама са једним спратом могу бити дрвене.

Чл. 16. Кровови и покривачи.

(1) Кровна конструкција може бити од дрвета, гвожђа или армираног бетона и мора да одговара утврђеним типовима (према распону и прописаном оптерећењу) или статичком прорачуну. За статички прорачун важе норме прописане по § 36 Грађевинског закона.

(2) Кровови морају бити покривени несагоривим материјалом. Нагиб кровова зависи од кровног покривача који ће се употребити.

(3) Код зграда са равним крововима који у исто време служе као терасе, мора се

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

УНИВЕР. БИБЛИОТЕКА
СТАВОДАР МАРКОВИЋ

извести ограда најмање висине од 1,00 м., која ће са лица бити саставни део фасаде.

(4) Равни кровови и терасе морају се нарочито изолирати у више слојева сигурним изолирајућим материјалом, да одељења за становање и рад испод њих буду потпуно осигурана од прокишњавања и температурских промена.

(5) Свака зграда мора имати на стреји лежеће или висеће олуке за одвођење кишнице, која ће се цевима спровести у канализацију, а где ове нема вода се има спровести у јаркове на улици кроз покривен олуку или цеви испод пешачке стазе.

(6) Покривачи од дрвета или у опште од материјала који је лако запаљив не могу се употребити у грађевинском реону, а ван овог само у насељима која су одређена Уредбом о извођењу регулационог плана по пропису чл. 43 овог Правилника а по нарочитом одобрењу.

Чл. 17. Громобрани.

На зградама које служе за смештање праскавих или упаљивих материја, на димњацима творница, на грађевинама које служе јавној употреби и сличним већим грађевинама за приватну употребу, мора се поставити јелан или више громобрана према површини грађевине. Одржавање и испитивање громобрана вршиће се по прописима који се пропису.

Чл. 18. Стеге и затеге.

Ако се код приземних зграда не употреби прстен од армираног бетона (серклаж), онда се за хоризонтално укрућење морају употребити стеге од кованог плуштег гвожђа дебљине 10–12 м/м., а ширине 5–6 см. За везивање сваког стуба или зида са тавањачама морају се употребљавати само котве од кованог гвожђа прописне јачине.

Чл. 19. Степеништа и степенице.

(1) Свака зграда на један или више спратова са просторијама намењеним за становање, за радионице и уопште за бављење људи, мора имати најмање један степенички простор — степениште — са степеницама од несагоривог материјала.

(2) Главна степеништа морају испуњавати следеће услове:

1) да су озидана масивним зидовима у засебном простору код зграда које су више од првог спрата и да буду покривена плочом од армираног бетона или од материјала који је на ватри постојан;

2) да једно степениште иде кроз до најнижег спрата, али да поред овога може бити и других главних степеништа која не морају ићи до највишег спрата;

3) да су тако положена и изграђена да се у случају пожара у згради могу дуже време одржати и употребити;

4) да су лако приступачне са улице или из дворишта;

5) да су довољно осветљене дневном светлошћу.

(3) Степениште се може осветљавати кроз стаклени кров особене конструкције, гвоздене или армирано бетонске, ако је хоризонтални размак степених кракова најмање једнак ширини једног крака у приземљу. Гвоздени или армирано бетонски кров мора лежати на пуном зиду који се издиже изнад површине крова са дрвеном конструкцијом, и бити тако удешен да се степенички простор кроз њега може проветравати.

(4) Степениште подрума и сутерена мора бити од материјала који је на ватри постојан. Ако је ово степениште продужење главног степеништа мора бити одвојено од њега вратима. Иначе мора бити приступачно из дворишта. Улаз са улице неће се дозвољавати.

(5) Степенице за таван, ако нису у продужењу главног или споредног степеништа и ако на тавану нема станова, могу бити дрвене и одвојене од главног степеништа вратима од несагоривог материјала. Лежећа врата (капци) у таваници степеништа нису дозвољена, изузев код приземних зграда са једним стањом где отвор не сме бити мањи од једног квадратног метра.

(6) Главне степенице могу служити за највише четири потпуна стана у једном спрату.

(7) Главне степенице код вила на спрат, које служе за становање само једне породице, могу бити израђене од дрвета.

(8) Споредне степенице у зградама на један спрат и степенице за таван у приземним зградама могу бити изведене од довета, а у зграда на два и више спратова само од несагоривог материјала.

(9) Главне степенице морају имати између спратова бар једно одмориште најмање дужине од три газиста — степена. Код споредних, таванских и подрумских степеница ова дужина може бити најмање два газиста степена.

(10) Ширина степенишног крака у једносратним зградама и у последња два спрата вишеспратних зграда мора имати најмање 1,10 м. корисне ширине, а у сваком нижем спрату ова се ширина повећава за 10 см. Код споредних степеница једносратних и вишеспратних зграда ова ширина може бити најмање 0,80 м. кроз све спратове. Код степеница које воде у ненастањено поткровље или у подрум, ова ширина мора бити најмање 0,75 м.

(11) Прописана најмања корисна ширина степеничког коака не сме ничим смањивати. Корисна ширина рачуна се од омалтерисане или плочипама обложене површине зида до ограде степеница.

(12) Висина ступа (h) и ширине (b) гaзишта одређује се по следећем односу:

$2h + b = 61 - 65$ см. према чему је код главних степеница највећи однос h/b 16/29 см. код споредних " 18/26 см. код подрумских и таванских " 20/25 см. а код јавних грађевина " 14/33 см.

Ако у сутерену, подруму или на тавану (мансарди) постоје делимични станови, висина и ширина ступа мора се узети као код главних ступа. Само за зграде за једну породицу са приземљем и спратом или за делове једног стана који ће се налазити у сутерену или на мансарди могу се узети мере ступа 18/26 см. као код споредних ступа.

(13) Главне ступе на завој не могу имати на ширем крају, удаљеном за 0,45 м. од зида ступишта, мању ширину од 0,29 м. а на ужем мању од 0,13 м.

(14) Висина пролаза испод ступа и одморишта — подеста мора бити најмање 2 м.

(15) Ступе на слободном крају морају имати потпуно сигурну ограду најмање висине 1,00 м. изнад површине гaзишта, и бити снабдевене ручицом на горњем крају.

(16) За мале станове по § 46 Грађевинског закона важе олакшице које су помануће у чл. 43 овог Правилника.

(17) За монументалне и јавне грађевине, као и за зграде више од 5 спратова уколико не би били донети специјални прописи за поједине врсте таквих грађевина, мора се приликом подношења пројекта на одобрење тачно назначити број особа које таква грађевина може да прими као и број седишта у појединим дворанама, да би се могло оценити да ли је пројектован довољан број ступишта са потребном ширином.

Чл. 20. Ходници.

(1) Слободни ходници који се налазе на спољним зидовима зграде или у самој згради, кад служе као веза станова са главним и споредним ступиштем морају бити од несагоривог материјала и имати најмању ширину од оградне или зида 1,10 м. Сви отворени ходници морају се са спољне стране оградити зидом или гвозденим оградом најмање висине 1 мет.

(2) Главни улаз у станове из отвореног ходника не дозвољава се. Улаз из свих ходника може бити само за споредна одељења једног стана и мора бити покривен.

(3) Отворени ходници који се завршавају на граници суседног имања морају бити оградени према суседу зидом висине 2 м. и дебљине 13 см.

(4) Ходници за јавне и јавној употреби намењене грађевине као и за монументалне грађевине морају имати већу ширину од напред одређене, према томе каквој ће намени грађевина служити.

(5) Отворени ходници и дворишни балкони рачунају се као неизграђени део градишта, ако немају већи испад од 1,10 м. и ако њихова укупна површина у једном спрату не прелази 5% од површине дворишта, иначе се рачунају као изграђени са површином у ономе спрату где највише простора зазимају.

Чл. 21. Димњаци.

(1) Дим из разних ложишта у згради, који се ствара сагоревањем горива у њима, мора се спровести ван зграде једино димњацима који морају имати најмање пола опеке дебеле зидове. Димњаци од лима не могу се употребљавати у зградама за становање.

(2) Димњаци се морају изводити вертикално, а ако томе смета какав конструктивни део зграде отступање од вертикалног положаја може бити највише за 30°. Прелом димњака не сме бити оштар него се мора заоблити, а по потреби на прелому се морају поставити димњачка вратанца за чишћење. Димњаци се морају озидати над површином крова најмање за 1,00 м, а ако су на слемени онда за 0,50 м. изнад овога.

(3) Димњаци морају бити изнутра, а у тавану и споља омалтерисани са потпуно испуњеним спојницама. Део димњака изнад крова може бити обрађен, а не мора бити споља омалтерисан, али саставци морају бити цементним малтером испуњени.

(4) Спољне стране димњака морају бити удаљене од ма које дрвене кровне или међуспратне конструкције најмање за 10 см.

(5) Најмања величина димњачког отвора мора бити 12 см. Димњаци за пекарске радње и друга већа огњишта морају имати већу висину и већи отвор и бити најмање једну опеку јаки и добро изоловани од осталих простора у згради. Код димњака за ложишта централног грејања величина отвора мора се рачунски одредити, а за високе димњаке по нормама прописаним по § 36 Грађевинског закона.

(6) Димњачке цеви — чункови не могу се изводити непосредно кроз зидове или прозоре напоље и бити видне са улице. Забрањује се израда димњачких лиманих цеви са улице на кафанским и дућанским прозорима.

(7) Сваки спрат мора имати своје димњаке а отвори за чишћење треба да су у подруму. У један димњак од пола опеке (12 см.) у пречнику на једном спрату не могу се увести више од три нормална ложишта.

(8) Сваки димњак мора бити приступачан да би се могао очистити од врха до дна, и на делу у тавану снабдевен са двоструким, а у подруму са једноструким вратанцима. Вратанца морају бити од ливеног гвожђа, гвозденог лима јачине 3 м/м., или окована бетонска величине 12/30 см., снабдевена кључем за добро затварање и удаљена од дрвене конструкције најмање 0,80 м. Код зграда где су тавани

WWW.UNILIB.RS

неприступачни или их нема чишћење димњака мора се вршити преко крова снабдевоног димњичарским мостом.

Чл. 22. Ложишта.

(1) Сва ложишта и њихови делови морају бити саграђени од несагоривог материјала, а смеју се израдити у таквим просторима који су по своме положају и начину изградње сигурни од пожара. Огњишта и котлови морају почивати на темељима или подлогама од несагоривог материјала. Подлога огњишта на таваници мора бити масивно израђена. Спољне површине ложишта и њихови делови морају имати растојање од најмање 20 см. од дрвених и запаљивих делова зграде.

(2) Пећи разних система од разних врста материјала, које служе за загревање станова и кување, морају имати испред ложишта подлогу од метала, лима или каквог несагоривог материјала.

(3) Пећи за пециво морају се градити од материјала постојаног на ватри и бити тако постављене да њихова спољна горња површина буде бар за 1 м. испод горње масивне таванице, а њихове стране од сваког сагоривог саставног дела најмање за 0,60 м. удаљене. Ове пећи могу се сместити само у приземним просторијама потпуно одвојеним и тако распоређеним да суседна одељења буду потпуно осигурана од пожара и од преношења топлоте.

(4) Ако се пећ за пециво поставља у одељењу које се граничи са зидом суседног имања, у том се случају мора поред сопственог граничног зида оставити празан простор од 12 см. ширине.

(5) Огњишта која се употребљавају у занатским радионицама: ковачким, поткивачким, браварским, пушкарским, казанцијским и другим у којима се ради јаком ватром, морају бити сигурна од пожара и бити смештена под сводовима или снабдевена лименим шеширима. Зидови огњишта морају имати јачине 38 см. Улице у којима се могу подизати овакве радионице одредиће се Уредбом о извођењу регулационог плана.

(6) Инсталације централног грејања изводиће се по прописима Министарства грађевина а према надлежно одобреним плановима. Дозволе за ове инсталације издаће се једновремено са дозволом за подизање зграде или особено.

Чл. 23. Подножја (сокл) и ризалити.

(1) Сокл се може испустити преко уличне регулационе линије највише за 13 см.

(2) Главни улази у зграду (портали) и ризалити могу испадати од уличне регулационе линије до 30 см., али од границе суседа овај испад мора бити најмање за 60 см. удаљен. Испад ризалита не може бити изведен по целој дужини него највише за $2/3$ дужине целог лица зграде.

(3) Код монументалних као и јавних грађевина веће испаде може одобрити Поглаварство по мишљењу Грађевинског одбора.

(4) У ретком насељу, код слободних зграда, може се дозволити ризалит са већим испадом испред грађевинске линије за зграде до 25% ширине баштице а највише за 1 м. но с тим да овај испад не пређе $2/3$ дужине лица (фасаде) зграде. У главним саобраћајним улицама где су баштице привремене овакви испади ризалита не дозвољавају се.

Чл. 24. Балкони и еркери (затворени балкони).

(1) Балкони и еркери могу се изводити на зградама у улицама најмање ширине 12 м. а на висини изнад пешачке стазе најмање 4 м.

(2) Балкони се могу испустити испред регулационе линије за 6% од ширине улице, а највише за 1 м., с тим да отстојање балкона од границе суседног имања буде равно двоструком износу испада.

(3) Еркери и испуштене веранде могу се испустити испред регулационе линије за 4% од ширине улице, а највише до 0,80 м. и у укупној дужини највише за $2/3$ дужине целог лица зграде с тим, да отстојање еркера од суседног имања буде равно двоструком износу испада а најмање 1 м.

(4) Балкони и еркери морају бити изграђени од несагоривог материјала и стабилни, за шта ће се поднети статички прорачун. Балкони морају имати осигурану гвоздену или зидану ограду висине 1 м.

(5) Еркери испуштени у баштице који почињу одмах од равни терена могу испадати од грађевинске линије за 25% ширине баштице, а највише за 1 м. Ово се може изводити само у улицама које се неће проширивати.

(6) Код монументалних јавних грађевина и зграда за нарочиту намену може Поглаварство одобрити отступање од напред одређених мера по мишљењу Грађевинског одбора.

(7) Прописи о отстојању балкона и еркера од суседне границе и о висини над тереном важе и за балконе из дворишта.

Чл. 25. Дућански излози и ормани за излоге.

(1) Дућански излози израђени од дрвета или гвоздене конструкције могу се постављати ван регулационе линије зграде само на тротоарима ширим од 1,5 м.

(2) Дућански излози могу да допиру највише до таванице приземља или венца на фасади који дели приземље и први спрат и могу да се испуштају изван регулационе линије највише за 30 см., заједно са осталим испадима на самој згради ако их буде било.

(3) Ормани за излагање трговачке робе дрвене или гвоздене конструкције могу бити притврђени или обешени о фасадни зид зграде.

де. Они се могу испуштати као дућански излози али се на ризалитима не могу испуштати.

(4) Венац изнад дућанских излога мора се покрити несагоривим материјалом.

(5) У улазима и пролазима код зграда забрањује се стављање ормана за излоге, ако се њима сужава ширина одобрена планом.

(6) Дућански излози и ормани за излог треба да одговарају архитектури зграде и неће се дозвољавати ако кваре или руже архитектонски изглед зграде.

(7) Светиљке које испадају ван равни зида и служе за осветлење излога и висеће табле (фирме), могу се наместити на улици на висини најмање 2,5 м. изнад пешачке стазе-тротоара и са испадом највише за ширину пешачке стазе.

(8) За употребу земљишта за дућанске излоге и ормане за излог власници зграде плаћаће Поглаварству годишњу таксу коју ово одреди.

Чл. 26. Степени изван регулационе линије.

(1) Степени на пешачкој стази изван регулационе линије могу се тако постављати ако се у целом приземљу предвиђају дућани и ако се степени протежу целом дужином лица зграде. Овај испад од регулационе линије не сме бити већи од 30 см. са висином до 15 см. Ови степени служиће у исто време као основа за дућанске излоге.

(2) На улазу у зграду на пешачкој стази може се поставити само један степен изван регулационе линије са базиштем од 30—32 см. ширине и висине до 15 см. и на крајевима заобљен. Код монументалних и јавних зграда може се допустити и одступање од овог прописа по мишљењу Грађевинског одбора.

Чл. 27. Окна за убацивање горива.

(1) Окна за убацивање горива или других предмета на пешачкој стази забрањено је постављати.

(2) Код зграда у којима се у целом приземљу предвиђају дућани може се изузетно поставити само једно окно за убацивање на пешачкој стази. Сваква окна могу се постављати у тротоарима најмање 2 м. широким и то одмах уз коловозни ивичњак, уколико ова окна не сметају подземним инсталацијама. Окна се могу изводити величине највише 60/60 см. и морају бити покривена са солидно израђеним покривачима од ливеног гвожђа на шарнирима или од бетонских плоча у гвозденом раму. Употреба крила од гвозденог лима забрањује се. Покривачи морају бити потпуно у равни пешачке стазе, непокретљиви, чврсти и постављени у ужљебљен ивични камен. За време отварања окна мора се обезбедити слободан и осигуран пролаз пешака.

(3) За јавно земљиште заузето овим окнима власници зграда плаћаће Поглаварству таксу коју ово одреди.

Чл. 28. Прозори на уличној линији.

(1) Прозорска крила и капци на лицу зграде која се налази на уличној регулационој линији морају се отварати само унутра или у равни зида или могу бити израђена на преклоп и пресавијена у удубљења прозора.

(2) Прозорска крила и капци могу се отварати и напоље ако је најнижи део прозора најмање за 2,50 м. изнад тротоара, или ако се ова крила и капци налазе на зградама испред којих су сталне баште.

(3) Гвоздене решетке на прозорима у приземљу зграда са улице могу се постављати где се укаже потреба ради сигурности одељења. Решетке могу испадати изнад равни зида највише за 10 см.

Чл. 29. Улази и улазна врата (капија).

(1) Улазна врата и капије на згради са стране улице морају се унутра отварати. Изузетно код зграда са локалима у којима се скупља већи број лица, морају се врата отварати упоље с тим, да крила не испадају испред регулационе линије.

(2) Главни улаз код зграда са више од два спрата мора бити широк најмање 1,5 м. ако на сваком спрату има само један стан, а 1,80 ако на сваком спрату има више од једног стана било са улице или дворишта. Код имања на којима, сем зграда са улице, постоје једна или више мањих зграда у дворишту, или само једна вишеспратна зграда, ширина улаза мора бити најмање 2 м. без обзира на висину зграда.

(3) Улаз код приземних и једносспратних зграда мора имати најмању ширину 1,30 м.

(4) Висина главног улаза мора бити најмање 2,80 м.

(5) Овде прописане ширине улаза сматрају се као корисне и несмеју се никаквим украсима или додатцима смањивати.

(6) Код већих и јаче настањених зграда за приватну и јавну употребу могу се тражити још веће мере за улазе и више улаза у зграду.

(7) Улазна врата — капије кад су до границе суседа не смеју се ослањати на зидове суседне зграде.

Чл. 30. Веранде.

(1) Веранде и лођије могу се поставити и до суседа но у томе случају њихов отвор од суседне границе мора бити удаљен најмање 80 см.

(2) За веранде испуштене испред регулационе линије у виду еркера важе прописи о еркерима.

(3) За веранде, испуштене испред грађевинске линије у баштицама, које почињу од саме равни терена, важе прописи о ризалитима у баштицама.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB

Чл. 31. Настрешнице (кровови против непогоде).

(1) Масивне настрешнице од армираног бетона слободно носеће и стаклене на гвозденим конзолама над главним улазом приватних зграда, могу се испуштати изван регулационе линије највише за 1,20 м. а код монументалних приватних и јавних грађевина и више, што ће се за сваки случај ценити посебице. За подупирање настрешнице забрањено је постављати ступце на пешачкој стази.

(2) Покретне платнене настрешнице испред трговачких радња и кафана могу се постављати само на гвозденим конзолама за склапање помоћу механизма утврђеног за зид зграде, а никако на стубовима постављеним у пешачкој стази. Испуштање оваквих настрешница изван регулационе линије дозвољава се само до ивице пешачке стазе када на овој нема дрвореда. Где има дрвореда, настрешнице не смеју додиривати и покривати круну засађених дрвета и штетити је.

(3) Настрешнице на јавним трговима и улицама могу се поставити на висини најмање 2,5 м. изнад пешачке стазе. Већ подигнуте настрешнице које не одговарају овим прописима морају се у року од једне године дана прилагодити њима.

2. Хигијенски прописи.

Чл. 32. Зграде за становање.

(1) Стан најмање мора имати собу, кујну, оставу и нужник. Осим овога, код већих зграда могу постојати поред других станова и особени станови (гарсонјере) који морају имати најмање собе и купатило са нужником.

(2) Простори за становање и рад и јавни локали где се људи дуже задржавају морају бити потпуно суви и снабдени инсталацијом за довољно загревање.

(3) Код сваког стана мора бар једна соба за становање имати најмању површину 16 м² и ширину најмање 3 м., кујна најмању површину 8 м². и ширину најмање 2,5 м. остава најмање 1,50 м² површине, а нужник најмању ширину 0,90 м и дужину од 1,20 м. Ако се уз стан налази соба за млађе, онда њена површина мора бити најмање 6 м².

(4) Код станова са више од две собе, мора кујна једним одељењем бити одвојена од собе за становање.

(5) Најмање дозвољена висина простора за становање одређена је по ставу 5 чл. 7 и ставу 12 чл. 43 овог Правилника.

(6) Свака зграда за становање мора имати у приземљу издигнут под — патос изнад околног земљишта најмање 0,50 м. и исто толико изнад највише воде, ако је земљиште плавно.

(7) Свака зграда за становање мора имати подрум са најмање једним, а по потреби и више одељења. Ова одељења служиће за домаћинске сврхе. Само у оним случајевима где то природа земљишта не дозвољава, одбриће се зидање зграде и без подрума, али се у том случају морају предузети осигурање по чл. 35 овог Правилника.

Чл. 33. Станови у сутерену.

(1) Постављање засебних станова и занатских радионица у сутерену не дозвољава се. У сутерену могу се сместити само споредна одељења стана која нису могла бити смештена у приземљу зграде, само не спаваће собе и собе за становање. Сва одељења за домаћинске сврхе могу се сместити и у сутерену зграде.

(2) Изузетно у сутерену могу се поставити станови и занатске радионице, које не производе већу топлоту или непријатно испарење или које не припадају врстама радионица побројаних у чл. 54 овог Правилника, ако се налазе у улицама, где је разлика између нивоа улице и дворишта најмање 1 м. Сутеренска одељења за становање не могу се поставити према светларнику. Улице у којима се не могу уопште подизати овакви станови одредиће се Уредбом о извођењу регулационог плана.

(3) Под — патос станова или просторија за радионице, у сутерену не сме бити нижи од 1 м. испод највише тачке пешачке стазе или околног земљишта и мора лежати најмање за 0,50 м. изнад највише подземне воде, уличног канала и највећег водостања оближње реке.

(4) Висина одељења у сутеренским становима мора бити најмање 2,50 м., за радионице најмање 2,80 м. а за домаћинске сврхе 2,25 м.

(5) Сви обимни зидови сутерена у коме су смештена одељења за становање или занатске радионице морају бити с једне стране одвојена ваздушном изолацијом прописаном у ст. 5 чл. 35 овог Правилника. Без пројектованих и изведених ваздушних изолација неће се одобрити употреба ни једног одељења у сутерену. Сва остала средства за изолацију могу се употребити само поред ваздушне изолације.

(6) Под — патос сутерена по одељењима за становање и дуже бављење људи мора имати континуални хоризонтални изолациони слој који потпуно спречава продирање влаге из земље. Исто тако и зидови који су у у земљи морају бити обложени хоризонталном изолацијом у висини подножја зграде (сокла) и на погодној висини изнад терена.

(7) Када је пешачка стаза или земљиште у дворишту у нагибу, за одређивање дубине сутеренског пода — патоса, узима се највиша тачка терена код простора за становање.

(8) Прозори на одељењима у сутерену морају имати доњу ивицу најмање 10 см. изнад висине пешачке стазе, а отвори за изолацију морају најмање 10 см. бити издигнути изнад пешачке стазе.

(9) За просторије у којима су смештене инсталације за централна грејања, мора се обезбедити довољно проветравање.

Чл. 34. Станови на тавану (мансарде).

(1) Станови на тавану — мансарди и свако одељење у коме се баве људи дуже или краће време морају бити заштићени од хладноће и топлоте на следећи начин:

1) Станови и свако одељење морају имати своју таваницу са каратаваном и ваздушни међупростор између каратавана и кровног покривача или бетонску плочу. У којим ће се улицама морати подизати мансарде са бетонском плочом одредиће се Уредбом о извођењу регулационог плана;

2) обимни зидови морају бити најмање јачине 25 см. или извршени као двоструки зидови од по пола опеке јачине са ваздушним међупростором за изолацију ширине 5—10 см. или испуњену материјалом који је рђав топлоноша. Обимни зидови могу бити још изведени од шупљих цигаља јачине 25 см.;

3) преградни зидови морају бити изведени од тврдог материјала и могу бити без ваздушне изолације. Забрањује се извођење преградних зидова од дрвета — гредица опшивених летвама и трском и олепљених малтером;

4) подови у одељењима за глачање рубља морају бити од незапаљивог материјала, а подови у перioniцама још изолирани и осигурани да не пропуштају воду и снабдевени решеткама у поду за одвод воде;

5) одељења и ходници који служе као прилаз становима у мансарди морају се од тавана оделити зидовима и имати своју таваницу али не морају бити изолирани.

(2) Висина одељења за становање мора бити најмање 2,50 м., а за радионице 2,80 м. Најнижи део таванице не сме имати висину испод 1,50 м.

(3) Прозори морају бити двоструки а њихова величина одредиће се по ст. 2 чл. 36 овог Правилника.

Чл. 35. Осигурање од влаге.

(1) Простори за становање и у опште за дуже бављење људи у приземљу, морају бити изнад подрума — сутерена, а ако ових нема темељи и подови у приземљу зграда морају се потпуно изоловати од влаге.

(2) Зидови зграда за становање и радионица морају се заштитити од продирања влаге хоризонталном изолацијом у висини пода подрума сутерена или за један ред цигаља испод њега, а ако зграда нема подрум — су-

терен, онда у висини сокла или за 13 см. испод пода приземља.

(3) Осигурање од влаге или воде кад влага долази са стране зграде, мора се извршити помоћу вертикалне ваздушне изолације 7—13 см. ширине са спољашњим зидом јачине $1/2$ опеке спојеним са главним зидом везачима обложеним у асфалту. При дну код патоса, унутра и изнад земљишта споља, у обимном зиду оставити отворе ради струјања ваздуха. Ваздух у вертикалној изолацији мора стално струјати и бити у вези са спољним ваздухом.

(4) Ако има изгледа да ће повремено и вода улазити у ваздушне изолације, онда дно канала треба снабдети олучастим цевима или израдити у виду олука и одвести цевима ван зграде.

(5) За нехигијенске станове по § 95 Грађевинског закона, Поглаварство ће као надлежна првостепена власт поступити и тражиће да се овакви станови поправе и саобразе напред изложеним хигијенским прописима.

Чл. 36. Прозори.

(1) Свака просторија за обитавање мора имати прозоре који су довољно велики, повољно смештени и тако удешени да се могу отварају.

(2) Простори за дуже бављење као: собе за становање, собе за млађе и кухиње морају имати непосредно осветљења са улице или из дворишта кроз прозоре, чија укупна површина најмање мора бити по унутрашњој мери прозорског оквира $1/10$ (једна десетина) површине пода простора који се осветљава. У уским улицама и малим двориштима где су високе зграде, ова се мера мора повећати.

(3) Споредна одељења као што су претсобља, купатила, нужници, оставе, ходник, простори за домаћинске сврхе, стоваришта робе и т. д. могу се осветљавати са прозорима чија ће се величина одређивати према потреби и могућности осветљавања.

(4) Површина нужничких прозора не сме бити мања од $0,42 \text{ m}^2$.

(5) Отворени дократи, веранде, лођије и сл. одељења постављена испред прозора појединих просторија једног стана, дозвољена су, ако се тим одељењима не умањује светлост и зрачење у просторијама које се преко њих осветљавају.

Чл. 37. Перioniце и глачаонице за рубље.

(1) Одељење за прање рубља мора се предвидети у свакој згради за становање у којој има више од два стана. За зграде са 8 станова довољно је једно такво одељење. Ова одељења могу се поставити ван зграде у сутерену или на мансарди и морају одговарати законским прописима који су прописани за-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

станове у сутерену и мансарди. Перионице морају имати масивне подове, сигурне од влаге и од пожара, а спојене са водоводом и канализацијом.

(2) За имање које нема канализације перионица се мора везати каналом са нарочитом нужничком јамом и може се поставити и ван зграде.

Чл. 38. Нужници.

(1) Сваки стан, радионица, трговина и занатлијска радња, продавница, кафана и јавни локал уопште, мора имати један или више нужника, довољно осветљених и подешених за проветравање.

(2) Сваки нужник који припада стану мора бити на истом спрату на коме су и остале просторије стана.

(3) Нужник мора бити одвојен зидом од осталих просторија. Када је зид од опеке мора бити најмање јачине 13 см. а када је од рабица 8 см. јачине. Нужник у купатилу не мора бити одвојен зидом.

(4) Нужници и писоари морају бити од простора за становање одвојени једним изолационим простором или ходником који служи за пролаз. Ако се у нужник улази непосредно споља, мора се предвидети један пролаз — предпростор.

(5) Нужници се не смеју постављати на уличној страни зграде. Они се могу постављати поред дворишта, светлаоника и окна за проветравање. Али изузетно нужници који се налазе у просторијама за купатило, могу бити на страни заградe према улици и у њих се може улазити из спаваћих соба. Иначе код зграда слободних са свих страна — код вила — може се нужник поставити са уличне стране са прозором који је у складу са осталима.

(6) Величина нужника одређена је ставом 3 чл. 32 овог Правилника.

(7) Сваки нужник мора имати засебан улаз, а по потреби и претпростор, ако се нужник не налази у купатилу. Улаз у нужник из кујне забрањује се.

(8) Нужници морају бити везани са уличном канализацијом. У насељима и улицама у којима је спроведена канализација, нужници ће се извести и везати са каналом у свему по прописима „Правилника о спајању имања са уличним каналима.“

(9) У насељима и улицама, где још није спроведен водовод где се нужници не могу испирати водом, нужници се могу привремено изградити ван главне зграде. Ипак се за то у згради мора предвидети и озидати нужнички простор који ће се користити кад буде спроведен водовод, кад се привремени нужник мора порушити.

(10) Ако је на имању уведен водовод, а нема уличног канала, онда ће се нужници, купатила и чесме везати каналом за нужничку јаму, која мора бити довољно велика да прими већу количину течности.

(11) Ако нема ни водовода ни канализације дозволиће се подизање нужника у приземној згради, одвојено од главне зграде, а предвиђен простор за нужник употребити се кад буде спроведен водовод и канализација.

(12) Нужници који нису удешени за испирање водом, морају се тако поставити да не буду на штету ни главној згради ни суседу. Они морају бити озидани од тврдог материјала и имати обимне зидове најмање 25 см. јачине.

(13) Прилаз нужницима из капије или степеника може бити само онда, ако су од ових одељени претпросторима који се могу проветравати са стране и директно осветљавати.

(14) Патос сваког нужника мора лежати на масивној таваници и бити изведен од таквог материјала да се може лако прати.

(15) За сваку радионицу и сваку пословну просторију у којој је запослено најмање 5 радника треба да буде саграђен посебан нужник, који се мора налазити у истом спрату.

(16) Нужници за јавне и јавној употреби намењене грађевине могу се тако озидати да више нужника буде смештено у један простор и преграђени лаким масивним преградама без таванице или са таваницама у коме случају сваки нужник мора имати свој засебан прозор одређене величине. У оваквим грађевинама уз нужнички простор мора се предвидети и простор за писоар и засебни прилази за нужнике мушке и женске.

Чл. 39. Нужничке јаме.

(1) У насељима и улицама где још није спроведена канализација, нужници морају бити везани са нужничком јамом. Нужничке јаме морају бити непробојне, морају се налазити ван зграде — у дворишту, удаљене од спољњег зида зграде и суседне границе најмање за 1 мет. а од бунара најмање 10 м.

(2) Нужничке јаме морају бити озидане од бетона, камена или опеке, у цементном или продужном малтеру и изнутра истим малтером сасвим глатко омалтерисане. Дно јаме мора бити такође масивно озидано, коритастог облика и за воду непробојно.

(3) Величина и број јаме као и начин грађења одређује се према броју и намени простора у згради који ће се везати са јамом.

(4) Отвор на нужничким јамама мора бити затворен каменом, бетонском или гвозденим плочом постављеном у ужљебљени камени ивичњак, тако да испарења не могу излазити у двориште.

(5) Надзор на извођењу и преглед нужничких јама пре употребе врши канализациони

отсек Градског Поглаварства истовремено када се прегледа и остала канализациона инсталација у згради. О извршеном прегледу нужничких јама и остале канализације Отсек издаје уверење.

(6) Кад се улична канализација спроведе и престане потреба за постојећим јамама онда се јаме морају најсавесније очистити, загађене јаме посути прахом од негашеног креча или којим другим хемијским сретствима и за тим затрпати чистом и здравом земљом.

Чл. 40. Помијаре или јаме за нечисту воду.

Помијаре које нису у вези са канализацијом морају се изградити на исти начин као и нужничке јаме. Отвор на јама мора бити снабдевен густом гвозденим решетком која ће пропуштати само нечисту воду и бити затворен гвозденим или лакшим каменим поклопцем. Поклопац ће се уклањати само када затраже. Око помијаре треба набити слој иловаче од 0,50 м. дебљине. Спољне ивице помојаре морају бити удаљене од зграде и суседне границе најмање за 1 м.

Чл. 41. Сметлишта — ђубришта.

(1) Ђубре и разни отпатци морају се постављати у канте од поцинкованог лима, утврђеног облика и величине са поклопцем које ће се према потреби празнити и односити у одређено време по прописима које ће Поглаварство одредити.

(2) У крајевима где још није уређена служба да се ђубре износи у кантама морају се предвидети нарочите јаме или сандуци. Оваква сметлишта морају бити удаљена од прозора станбених просторија или потпуно одвојена од зграде за становање и од суседних граница и израђена од бетона или опеке у цементном или продужном малтеру са равним дном и снабдевена лиманим поклопцем или вратанцима за прањење. Запремина ових јама треба да буде 0,50 до 1 м³.

Чл. 42. Бунари.

(1) У крајевима где још није спроведена водоводна мрежа или који су одређени за пољопривредна добра и економије, могу се изводити обични или артерски бунар. У улицама у којима је спроведена водоводна мрежа не смеју се изводити нови нити користити стари бунари.

(2) Бунари се морају подизати на таквим местима да буду удаљени од зграда за становање, нужника, помијара, ђубришта и канала. Од нужничких јама и ђубришта бунари морају бити најмање удаљени 10 м., а од зграда за становање и суседних граница 3 м.

(3) Спољни оквир и покривач бунара мора бити чврст и потпуно сигуран. Бунари мо-

рају бити озидани и снабдевени поклопцем. Око бунара изградити бетонски патос ширине 1 м. са нагибом од бунара.

(4) Бунари се морају бар једанпут годишње чистити.

(5) Бунари се не смеју постављати у подрумима, а у близини постојећих или напуштених гробаља не могу се уопште изводити бунари.

(6) Бушени — дубински бунари морају се изводити по прописима који се за њих пропису.

(7) Контрола над бунарима врши се по Правилнику о надзору над водама за пиће.

Чл. 43. Грађење малих станова.

(1) Грађење малих станова може се вршити изузетно од предњих прописа са олакшицама датим у § 46 Грађевинског закона, и у овом Правилнику.

(2) Као мали станови у смислу прописа Грађевинског закона сматрају се само они станови у ретком насељу који имају највише 100 м² површине, заједно са споредним просторијама. Зграде са овим становима могу имати највише приземље и један спрат или мансарду са највише три стана.

(3) Делови насеља у којима се могу подизати зграде са малим становима одредиће се регулационим планом и Уредбом о његовом извођењу.

(4) Темељи оваквих зграда морају бити масивно озидани, а под приземља мора се поставити изнад околног земљишта најмање за 0,50 м. висине са потребном хоризонталном изолацијом. Ако се испод зграде налази подрум, то његови зидови и таванице над подрумом морају бити масивни.

(5) Обимни и носиви зидови морају имати јачину најмање једне опеке, но ако су стубовима и полужним гредама растеређени могу бити тањи. Пожарни зидови не могу бити тањи од половине опеке, а преградни могу бити и тањи.

(6) Зидови приземља код зграда приземних или са приземљем и мансардом, или у једносратним зградама, могу се извести и од бондрука (камена, дрвета, и опеке заједно), док се спрат и таванске просторије могу извести и од дрвета. Зидови приземних зграда са једним станом могу се такође извести од бондрука. За темеље и подруме код ових зграда важи ст. 4 овог члана.

(7) Преградни зидови између нужника и стана могу бити изведени од бондрука јачине зидова најмање 12 см. и са обе стране омалтерисани. Остали преградни зидови могу се извести од сваког грађевинског материјала, али ако су из дрвета морају се са обе стране малтерисати.

(8) Димњаци се морају масивно и солидно изградити. Извођење димњака са цевима од лима није допуштено.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

(9) Дрвени зидови спрата или мансарде морају се малтерисати са унутрашње стране.

(10) Дрвене таванице свих простора за становање морају се трском и малтером обложити. Таванице не морају бити двоструке.

(11) Собе у овим зградама могу имати мању висину од прописане, но најмање 2,50 м., а у мансарди 2,00 м. Подруми морају имати најмању висину 2,00 м.

(12) Степенице могу бити и дрвене са доњом видном површином чисто и равно орендисано и са најмањом корисом ширином 0,90 м.

(13) Овакве зграде морају имати кровни покривач од несагоривог материјала.

(14) Балкони, ходници око зграде, веранде и кровне стреје могу се извести са свим од дрвета.

(15) У улицама које нису каналисане, поред оваквих зграда могу се изводити нужничке јаме зидане опеком најмање 2,00 м. дубоке, изнутра глатко омалтерисане цементним малтером и покривене поклопцем од тврдог дрвета. Ове јаме морају бити удаљене од зграде за становање и од суседа најмање 1,00 м., а од бунара 10 м.

(16) Јаме или сандуци за сметлишта морају бити озидане, опеком омалтерисане или фуговане, запремине 0,50 — 1,00 м³ и покривене поклопцем од тврдог дрвета ужљебљеним у рам, односно вратанцима за пражњење. Јаме се морају налазити позади зграде и бити удаљене од зграде за становање и суседног имања најмање за 1 м

(17) За две суседне зграде може се изградити заједничка канализација за везу са уличним каналом или заједничка нужничка јама. Израда заједничке канализације и њено одржавање као и израда, одржавање и чишћење заједничке нужничке јаме ствар је споразума суседа.

(18) Нужници и јаме за сметлишта могу се поставити на граници имања као заједничке са одвојеним зидом, ако се по овоме постигне споразум суседа.

(19) Бунари на овим имањима морају бити удаљени од зграде за становање најмање 3,00 м. а од суседне границе 1,00 м.

(20) Ови мали станови могу се правити и од дрвета изузев темеља зграде до пода приземља и кровног покривача, који морају бити од тврдог и несагоривог материјала. Овакве зграде од дрвета могу се постављати и са улице.

(21) Ширина градилишта код малих станова који се не гоаде од дрвета може бити и мања него што је она која је прописана за градилиште у ретком насељу, Ширина (дужина лица) градилишта може се смањити до 10 м. и може се употребити код градилишта за радничка и друга ситна насеља јевтиних станова, под условом да се у томе случају споје по две зграде у једну архитектонску целину.

(22) Дубина градилишта не треба да буде мања од 30,00 м. Изузетно код малих радничких и других јевтиних станова могу се одобрити и мање дубине градилишта али не испод 20,00 м.

(23) Размер искоришћења површине градилишта може бити највише 50%.

(24) Ако се осим зграда за становање налазе и друге споредне зграде као: стаје за стоку, наслони за кола, сушнице ит.д., онда дубина градилишта мора бити за толико већа за колико буде требало да се одрже прописани размаци између ових споредних зграда и зграда за становање, односно од суседних граница.

(25) Зграда дрвена мора бити удаљена од суседних граница са стране најмање 10 м., тако да не изграђен простор између ове и суседне на исти начин изграђене зграде износи у ширини најмање 20,00 м. Ова удаљеност од суседних граница може се у изванредним оправданим случајевима од надлежне власти одобрити да буде и мање од 10,00 м., али не може ни у ком случају бити мања од 8,00 м. За то се у сваком таквом случају имају прописати услови под којима се ово смањене отстојања одобрава.

Чл. 44. Грађење вила — зграда у врту и летњиковаца.

(1) Виле — зграде у врту и летњиковци могу се подизати само у оним крајевима и улицама које се одреде регулационим планом и Уредбом о његовом извођењу.

(2) За ове зграде важиће прописи за грађење у ретком насељу из овог Правилника, уколико се Уредбом о извођењу регулационог плана не би предвидели специјални прописи са овакве зграде у појединим насељима.

(3) Олакшице за грађење оваквих зграда су следеће:

1) зграде се не морају постављати на грађевинску линију као што то мора да буде у ретком насељу, већ се могу повлачити даље од ове линије што ће се увек одредити Уредбом о извођењу регулационог плана;

2) летњиковци се могу градити и од дрвета, са темељима, подрумом или сутереном изведеним од тврдог материјала и са кровним покривачом од несагоривог материјала, али у томе случају морају бити удаљене од суседних граница са стране најмање 10,00 м. тако да неизграђени простор између ове и суседне зграде износи у ширини најмање 20,00 м., ако је и суседна зграда изведена од дрвета, или 14,00 м. ако је суседна зграда изведена од тврдог материјала.

Чл. 45. Радионице у зградама за становање.

(1) Занатске радионице у којима није запослено више од 10 радника, могу се постав-

мати у зградама за становање било у приземљу зграде са улице, било у крилу зграде у дворишту или у засебним зградама у дворишту где је дозвољено подизање дворишних зграда.

(2) Зграде за становање са занатским радионицама могу се подизати само у крајевима и у улицама где буде прописано Уредбом о извођењу регулационог плана.

(3) Радионице за обављање разних врста заната или индустријских предузећа у којима се производи већа топлота, прашина и непријатно испарење, за тим у којима се посао обавља са великом лупом од ручне снаге или мотора морају се тако извести да се појачањем дебљине зидова и таванице или њиховим изоловањем избегне свака досада и обезбеди несметано становање у истој згради или у суседним зградама.

(4) Све овакве радионице морају се снабдети подесним справама за проветравање било електричним вентилаторима кад годишње доба не дозвољава да се ради при отвореним прозорима, било природним проветравањем услед разлике спољне и унутрашње температуре.

(5) Радионице морају имати своје сопствене степенице. Степенице радионице морају бити од несагоривог материјала, а улазна врата радионица морају бити од гвозденог лима и удешено да се отварају напоље.

(6) Радионице у којима се ради са материјалом лако запаљивим или експлозивним као и сместишта таквог материјала или робе могу се дозволити само у оним деловима града који се буду прописали Уредбом о извођењу регулационог плана.

(7) За подизање оваквих радионица важе одредбе Правилника о хигијенским и техничким заштитним мерама у предузећима, уколико нису одређене овим Правилником.

Чл. 46. Трговинске и занатске радње у зградама за становање.

(1) У зградама за становање могу се пројектовати и изводити одељења која ће служити за трговинске и занатске радње. Трговинске и занатске радње могу бити смештене у приземљима зграда са укусно израђеним излозима, а по потреби и на спратовима зграда нарочито пројектованим за трговинске радње.

(2) У којим ће се улицама постављати трговинске и занатске радње у зградама за становање, одредиће се Уредбом о извођењу регулационог плана. Само у улицама у којима су предвиђене виле и летњиковци не могу се постављати трговинске радње.

(3) Према врсти трговинских радња мора се за подове и зидове употребити такав материјал, који се може добро и лако прати и очистити и који је непропустљив за воду.

(4) Радње за продају животних намирница које су лако подложне квару морају има-

ти засебне споредне просторе снабдевене справама за хлађење.

(5) У зградама за становање смештене трговинске и занатске радње морају се добро одвојити од одељења за становање и осигурати од пожара и продирања гасова.

(6) Одељења за трговинске и занатске радње, које служе за спремање и продавање сировина и производа који лако труле, шире непријатан и нездрав мирис или су лако запаљиви, морају се поред осталог одвојити од степеника који води становима и морају се снабдети са уређајем за проветравање (ст. 4 чл. 45) и гвозденим вратима које се отварају напоље.

(7) Власници трговинских радњи који у својој радњи продају запаљиви и експлозивни материјал, дужни су да ову робу сместе у засебне просторе, који одговарају прописима за чување и држање овог материјала.

Чл. 47. Пекарнице.

(1) Пекарнице се могу подизати или као самосталне зграде или у зградама за становање само ако одговарају прописима ст. 2 чл. 45 овог Правилника.

(2) Пекарница се састоји из пећи уз коју долази ложионица, радионице и магацина. Стан за раденике са трпезаријом, купатилом тушевима и клозетима мора бити одвојен од пекарнице. Ако стан за раденике није у истој згради где је и пекарница, то купатило и клозети са одељењима за пресвлачење морају бити у вези са радионицом. Поред тога, пекарница може имати и продавницу заједно са осталим одељењима или засебно.

(3) Радионица мора бити сува и светла. Кубатура радионице не сме бити мања од 15 м³ на једног запосленог раденика у радњама са ручном производњом, а 12 м³ у радњама са машинском производњом.

(4) Плафон мора бити над подом најмање 3.50 м. Зидови у висини 1.80 м. морају бити обојени масном белом бојом или обложени керамичким плочицама. Под мора бити од материјала за воду непропустљив. Под од радионице може бити испод нивоа терена највише за 1 м.

(5) У радионици не сме бити смештено канализационо и нужничко окно нити канализационе цеви. Нужник не сме бити непосредно уз радионицу.

(6) Свака радионица мора имати прозор најмање величине 1/8 пода — патоса и проветравати се помоћу вентилатора. У радионици се мора налазити водоводна чесма са умиваоником.

(7) Ложионица мора бити као и радионица у погледу канализације, нужника, осветљења и вентилације. Ако је ложионица у вези са продавницом, ходник за везу ова два одеље-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ња не сме бити ужи од 1,50 м. Ложионица мора бити довољно пространа. Проветравање ложионице мора се вршити помоћу електричног вентилатора.

(8) Ако је продавница заједно са ложионом, онда се мора одвојити зидом од осталих просторија и не сме бити у вези са спаваћом собом и са приватним просторијама. Продавница мора бити приступачна потрошачима. Зид у продавници мора бити обојен белом масном бојом или обложен керамичким плочицама у висини 1,80 м. од пода.

(9) Магазин мора бити чист, сув, осветљен и оспособљен за лако проветравање. Магазин не сме бити у влажном подруму, у шупи и без таванице — плафона. Зидови морају бити од тврдог материјала и окречени а под израђен од бетона.

(10) Стан за раднике мора одговарати хигијенско-техничким прописима о становама. Стан мора бити сув, светао и лако приступачан. На сваког радника потребно је 15 м³ ваздуха. Уз стан мора да буде трпезарија и купатило са тушевицама. Трпезарија не сме да буде у директној вези са продавницом, радионицом или ложионом.

(11) Све пекарске радње које постоје, а не одговарају овим прописима, имају се у року, који ће поглаварство одредити за сваку пекарницу понаособ прилагодити овим прописима. Преглед постојећих пекарница извршиће се по §§ 94 и 95 Грађевинског закона и чл. 83 овог Правилника.

Чл. 48. Привремене зграде.

(1) При грађењу нове зграде уопште се не допушта подизање споредних зграда, као што су шупе за дрва, летње кујне, перионице и остала одељења за домаћинске сврхе, одвојено од главне зграде било као привремене или као сталне зграде. Сва ова одељења морају бити смештена под кровом главне зграде.

(2) Изузетак од овог прописа одобраваће се само тамо где је терен подводан, где се не може извршити дренажа или где је терен стеновит да се ова одељења не могу сместити у подрум или сутерен зграде.

(3) У двориштима зграда у средњем и ретком насељу ширег грађевинског реона могу се подизати привремене или сталне зграде као што су стаје за стоку, свињци, леденице, гараже, ако се то предвиди Уредбом о извођењу регулационог плана.

(4) У средњем и ретком насељу ужег грађевинског реона може се изузетно одобрити, где то Уредба предвиди, подизање споредних одељења за домаћинске сврхе и то само под овим условима:

- 1) да површина зграде не пређе 24,00 м²,
- 2) да се зграда изведе од тврдог материјала и лепо огради,

3) да се зграда наслони на суседну границу и са сличном суседном зградом споји у једну целину тако да не буде видних калкана.

(5) Постојеће старе споредне зграде у двориштима било сталне или привремене, могу се само одржавати али никако преправљати или дозиђивати. За дотрајале, склоне паду и нехигијенске споредне зграде поступиће се по §§ 94 и 95 Грађевинског закона и чл. 83 овог Правилника.

(6) Подизање привремених зграда за становање ван грађевинског реона моћиће се вршити само тамо, где је предвиђено Уредбом о извођењу регулационог плана.

Чл. 49. Пољопривредне зграде.

(1) Пољопривредне зграде: стаје за стоку, свињци, говедарнице, овчарнице, млекарнице, кокошарнице, пчеларнице, сушнице, магацини, силоси, амбари, наслони за кола, баштоване, стаклене баште и друге пољопривредне зграде које се као такве одреде, могу се подизати само у улицама и насељима која се одреде Уредбом о извођењу регулационог плана.

(2) Овакве зграде подизаће се у главном по типовима и прописима које је израдио Централни хигијенски завод у издању Министарства привреде и оним које ће се накнадно издати.

(3) Зидови стаје за стоку — штала, свињаца, говедарника и овчарника ако се налазе до суседног зида, морају бити од непропустљивог материјала за течност и да су одвојени од зида ваздушном изолацијом најмање 6 см. широким.

(4) Уредбом о извођењу регулационог плана одредиће се насеља и улице из којих се постојеће овакве зграде имају уклонити или прилагодити постојећим прописима и одредити рок у коме се овај рад треба извршити.

Чл. 50. Леденице.

(1) Леденице треба тако поставити и уредити да од тога не настане штета на суседној или власничкој страни. Зидови леденице смештени у згради за становање морају да буду довољно дебели и зидани у цементном малтеру са потребном ваздушном изолацијом. Таван леденице мора бити масивно израђен и одељен од одељења за стан или радионицу која се налази над њом са изолационим материјалом који спречава продирање хладноће.

(2) Под леденице треба да буде од материјала непропустљивог за течност. Вода која постаје услед топљења леда мора да се одведе посебним одводним цевима у канал или засебан резервоар изграђен од непропустљивог материјала, масивно израђен и снабдевен направом за избацавање воде.

Чл. 51. Гараже.

(1) Гараже са више од једнога аутомобила, хотелске аутобусе или аутокаре, лаке теретне аутомобиле до 2 тоне за приватну употребу или превоз путника, не могу се постављати ни на регулационој линији ни грађевинској линији, већ само у унутрашњости дворишта.

(2) Овакве гараже могу се изграђивати у свима насељима грађевинског реона поред зграда за становање и радњу. Не дозвољава се подизање оваквих гаража на неизграђеном земљишту.

(3) Гараже се могу подизати у дворишту на граници суседног имања у коме случају морају бити приземне и покривене равним кровом или као слободне зграде, кад могу бити изграђене и на спрат са станом за шофера што зависи од прописа за изграђивање насеља у коме се земљиште налази.

(4) Удаљење гаража од осталих зграда на истом земљишту мора бити исто као што је прописано за зграде у дворишту (чл. 8).

(5) Гараже се морају градити од чврстог материјала са подовима и зидовима непропустивим за воду и добро прозорима осветљене. Висина гараже мора бити најмање 2,50 м. и са свих страна окола кола која гаражирају, мора се предвидети слободан пролаз од најмање 0,50 м.

(6) Мање резерве бензина морају се држати у бензинским бурадима од гвозденог лима, смештеним у озиданим јамама у поду гараже и покривени гвозденим или бетонским поклопцем.

(7) Велике гараже за приватне аутомобиле и ли гараже са радионицама за оправку аутомобила сматрају се као приватне грађевине за занатске сврхе и за њих важе прописи у чл. 53 овог Правилника.

Чл. 52. Приватне грађевине за јавну употребу.

(1) Као приватне грађевине намењене јавној употреби у смислу § 84 Грађевинског закона имају се сматрати: кафане, пивнице, и ресторани, хотели, сале за позоришта и биоскопе, велике сале за играње и друге забаве, циркуси, спортска игралишта отворена или затворена или друга слична вежбалишта са гледалиштем или без овога, затим приватне болнице, школе, вежбаонице, домови за васпитање, обданишта и склоништа, павиљони за разне изложбе и у опште све друге сличне грађевине у којима се задржава већи број лица дуже или краће време. Овакве грађевине могу бити као самосталне и искључиво намењене јавној употреби или могу бити као саставни део зграде са одељењима за друге сврхе.

(2) Пројекте за овакве грађевине прегледа и одобрава надлежна власт из § 87 Гра-

ђевинског закона, а по поступку који је прописан по чл. 72 овог Правилника.

(3) Хигијенски и други прописи по Грађевинском закону и овом Правилнику важе и за ове грађевине уколико не би били прописани за поједине врсте напред наведених грађевина, други особени прописи.

Чл. 53. Грађевине за занатске, трговинске и индустријске сврхе.

(1) Зграде које служе као радионице за обављање појединих заната, или постројења за индустријска предузећа, за вођење трговине и за творнице, могу се подизати само на местима која су одређена регулационим планом и Уредбом о његовом извођењу.

(2) Пројекте за овакве грађевине прегледа и одобрава надлежна власт по Грађевинском закону, овом Правилнику и Закону о радњама, а по поступку који је прописан у ставу чл. 72 овог Правилника.

(3) Радионице, предузећа и творнице које производе велику лупу и ларму, не могу се подизати у густом насељу у опште а у средњем и ретком само тако, ако у њиховом суседству нема подигнутих или нису пројектоване за извршење школе, болнице, богомоље и такве јавне зграде чији би се рад могао ометати. Овакве зграде не могу се подизати ни у средњем и ретком насељу тамо где су већ подигнуте веће групе зграда искључиво за становање. Под ову забрану не долазе такве радионице за које надлежна власт утврди да се могу сложити са јавним интересима, суседним односима и начином изграђивања предвиђеним регулационим планом и Уредбом о његовом извођењу.

(4) Творнице које се постављају као самосталне грађевине треба да буду удаљене од суседа најмање 20 м. а од регулационе линије најмање 10 м. и за њих се могу дати извесна отступања од прописаног начина изграђивања, само се мора водити рачуна о потпуном хигијенским и безбедносним условима који су потребни за такве творнице.

(5) Нечисте и смрдљиве течности, изметине и отпатци морају се отстранити тако да не окуже ни ваздух ни земљиште, а материјал спремљен за прерађивање, мора се тако сместити да не врши штетан утицај на здравље оних који у суседству станују.

(6) На сваких 20 особа запослених у творницама мора се подићи засебан нужник са по једним седиштем и писоарем. Оваквих нужника мора бити најмање два.

(7) Поједине зграде морају бити у међусобном растојању од најмање једне висине више зграде и постављене тако, да у случају пожара буду лако приступачне средствима за гашење.

(8) Употребљена творничка топла вода уколико би се испуштала у јавни канал мора

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

се охладити на 35° Ц. и према потреби ако је штетна по здравље, прочистити пре пуштања у канал.

(9) Приликом одобравања за подизање творница и издавања грађевинске дозволе може надлежна власт према својој увиђавности да допусти извесне олакшице и обратно може да стави нове услове, ако би се за то показала потреба.

(10) Општина не мора да изда грађевинску дозволу, ако нису испуњени сви услови који се траже за подизање оваквих грађевина регулационим планом и Уредбом о његовом извођењу, овим Правилником и другим постојећим прописима.

(11) За извршење хигијенских и техничких прописа важи и „Правилник о хигијенским и заштитним мерама у предузећима“ прописан од Министарства социјалне политике и народног здравља, уколико нису одређени грађев. законом и овим Правилником.

Чл. 54. Творнице и предузећа која шире смрад.

(1) Творнице и предузећа која шире смрад и избадују нечисте течности и гасове могу се градити само на земљишту које се налази ван грађевинског реона и које је за ту сврху одређено регулационим планом и Уредбом о његовом извођењу. У том погледу нема разлике за мале или велике индустрије, творнице и постројења.

(2) Творнице и предузећа која шире смрад нарочито су следеће:

- 1) предузећа за пре раду животињске длаке;
- 2) предузећа за чишћење желудца и црева;
- 3) предузећа за сагоревање, белење, кување, дробљење и сушење костију;
- 4) предузећа за кување туткала;
- 5) предузећа за брзо белење;
- 6) предузећа за натапање лана и куделе;
- 7) предузећа за производњу сирћета;
- 8) предузећа за производњу шпиритуса;
- 9) предузећа за производњу гаса (плина) и држање расветлог плина;
- 10) предузећа за производњу кокса;
- 11) предузећа за производњу уља, фирнијса, лака и парафина;
- 12) предузећа за израду катранских производа;
- 13) предузећа за израду хемијских производа;
- 14) предузећа за кување катрана, асфалта и коломаза;
- 15) предузећа за топљење лоја — лојарница;
- 16) предузећа за дестилацију минералног уља;
- 17) предузећа за кување цеђи од крви;
- 18) предузећа за ливење метала у колико се топљење не врши ћуповима;

19) предузећа за произвођење сирових метала;

20) предузећа за производњу свећа, изувез свећа од готовог стеарина;

21) пећи за пржење руда;

22) сапунџинице;

23) створдернице — стрвишта;

24) кожарнице (не подразумевајући овамо и штављење кожа) и радионице за бели кожарски посао;

25) сваковрсна предузећа за запаљиву робу;

26) постројења за пребирање крпа и костију;

27) напослетку све гране индустрије које власт од случаја до случаја као такве огласи.

(3) Постојећа постројења и предузећа која не одговарају местима одређеним регулационим планом и Уредбом о његовом извођењу, моћиће задржати, преправљати или проширивати на начин како се то предвиди Уредбом о извођењу регулационог плана.

Чл. 55. Високи димњаци творница и индустријских предузећа.

(1) Као димњаци творница сматрају се они димњаци којима се спроводи дим из огњишта од најмање 5,00 м² површине загревања. Изузимају се сви димњаци који не служе творничким сврхама.

(2) Димњаци који припадају огњиштима чији роштиљи имају површину од 0,20 м² и већу, сматрају се такође као творнички димњаци. Изузимају се димњаци који не служе творничким сврхама.

(3) Творнички димњаци морају бар за 3,00 м. да надвисују слеме зграда, које их у кругу од 50 м. опкољава. Ако би се временом у томе кругу подигле зграде веће висине, то се сви димњаци накнадно морају подићи до условљене висине.

(4) При изграђивању високих димњака мора се водити рачуна о грађевинском материјалу и спојним сретствима, затим о дејствујућим силама и дозвољеном напрезању придржавајући се у свему прописа за стабилност зиданих високих димњака, прописаних на основу § 36 Грађевинског закона.

(5) За сваки творнички димњак потребно је приложити детаљан статички рачун са одговарајућим плановима из којих ће се видети: одредба статичких утицаја, величине димензија и напрезања у карактеристичним пресецима (пресеци где се мењају дебљине), оптерећење околног терена и обавезно давање података о сондажним јамама, оправдање усвојених димензија темеља и сигурност од евентуалног претурања.

Чл. 56. Циглане и кречане.

(1) Циглане и кречане за печење креча и друге пољске пећи не могу се подизати у

грађевинском реону, а ван грађевинског реона само на местима где се одреди Уредбом о извођењу регулационог плана.

(2) Постојеће циглане и кречане у грађевинском реону имају се у року, који ће се одредити Уредбом о извођењу регулационог плана, преместити и зван грађевинског реона и земљиште по могућству планирати за парцелисање по одобреном нивелационом плану или ће се према одредбама § 117 Грађевинског закона вршити потребно насипање и откопавање, ако је могуће да се одводњавање из оваквих места изврши. Ако то није могуће, или се из других узрока на тим местима не могу одобрити градилишта, онда оваква земљишта треба пошумити. Ово пошумљавање предвидеће се регулационим планом и Уредбом о његовом извођењу.

Чл. 57. Парни котло.

(1) у непосредном сусетству паркова и пошумљеног земљишта које служе за опоравишта као и у близини школа, болница и забавишта, забрањено је постављати котлове и моторе за ма какву индустријску употребу.

(2) Обичан парни котло може да се постави на месту које је снабдевено кровом лаке конструкције но ипак сигурно од пожара и најмање удаљено за 10 м. од границе суседног земљишта.

(3) Под одељењима која служе за бављење људи, затим у одељењима која имају масивну таваницу или су пресвођена, забрањено је постављати такав котло.

(4) Мањи котлови са водоравним цевима, котлови са мањом запремином од 100 литара, произвођачи паре при парним грејањима употребљени код којих притисак не прелази 0,5 атм. а који су снабдевени са вентилом безбедности, као и са цевима за обезбеђење и са аутоматском црпком за напајање, могу се ма где и ма у којем одељењу употребити.

(5) Код котлова, код којих загревна површина не прелази 3 м², могу се обични кућни димњаци употребљавати за одвођење дима, али је у ове забрањено уводити пару.

(6) Парни котлови морају се самостално зазидати и поставити на потпуно изоловани темељ, који се мора од зидова зграда оделити слободним простором најмање 15 см.

(7) Код инсталација парних котлова поред горњих прописа важе у свему одредбе Правилника о хигијенским и техничким заштитним мерама у предузећима.

Чл. 58. Преишћавање — филтрирање дима.

(1) На свима димњацима са ложиштима за централно грејање, на димњацима пекарских радња и занатских радионица у којима се ради ватром на угљу, на димњацима творница већих и мањих и осталих пећи које производе јак дим, а које се налазе у грађевинском реону, морају се предвидети направе за

пречишћавање дима и лимани шешир, тако да искрице и крупна чађ не могу пролазити ван димњака. Овим справама мора се обезбедити околина од дима, чађи и непријатног мириса (став 1 § 35 Грађевинског закона). Градско поглаварство предузеће потребне мере било по званичној дужности или на молбу грађана и тражити од власника зграда, са ложиштима који производе јак дим, да се на постојећим димњацима на њиховим зградама изврше обезбеђења од дима и чађи (став 2 § 35 Грађевинског закона).

(2) Творничка огњишта морају се ложити на такав начин да се дим уништава. За уништавање дима нису потребни нарочити системи ако се ложење врши нафтом или коксом или ако се као продукат сагоревања ствара светао сиви дим.

Чл. 59. Машине радилице

(1) Машина радилица може се поставити само у таквом одељењу, које одговара захтевима за радионице.

(2) Мотори (парни, гасни, бензински, електрични и т. д.) увек се морају поставити на засебан темељ који мора на целој дубини бити изолован са шуљбином од најмање 0,13 м.

(3) Код мотора до највише 2 коњске снаге, могу власти од ових захтева одустати.

(4) Цеви за испуштање гасова експлозивних мотора, морају имати опробану направу за угушивање ларме мотора (експлозивни лонаци и томе слично). Отвор ових цеви за испуштање мора бити издигнут најмање за 1 м. изнад сопственог односно суседног пожарног зида. Забрањено је да се отвор уведе у јавни канал.

(5) Цеви за испуштање паре из парних машина ако воде непосредно у слободан простор, такође се морају снабдевати са направом за угушивање ларме.

(6) Машине радилице, које раде са великом лупом или потресима морају се смесити у засебну зграду.

(7) Трансмисије или ма какве машине, не смеју се причвршћавати на зид који се граничи са суседом. У случају потребе морају се лежишта трансмисије монтирати на засебним темељима.

3. Естетски прописи.

Чл. 60. Архитектонска обрада грађевине.

(1) По прописима § 22 Грађевинског закона, свака грађевина мора бити архитектонски обрађена да својим изгледом, обликом, употребљеним материјалом и бојом буде у складу са местом и околином у којој се подиже.

(2) Лице (фасаде) грађевине према зачељу имања, нарочито ако се налазе на падинама и видна су са Саве и Дунава или са

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Калемегдана, морају бити архитектонски обрађена.

(3) Забатни (калкански) зидови грађевина у колико надвисују суседне ниже зграде и видни су, морају се чисто и глатко омалтерисати а према потреби и архитектонски обрадити без икаквих испада преко граничне линије суседног имања.

(4) Код већих и важнијих грађевина мора власник пријавити овлашћеног архитекту или инжењера који ће водити надзор над извођењем. Које ће се грађевине изводити под надзором овлашћеног архитекте одређиваће Грађевински одбор, што се мора уписати у грађевинску дозволу.

(5) Према ставу 8 чл. 7 овог Правилника водити рачуна да се у главним улицама и на трговима кровови и завршеци грађевина не издвајају много по својем облику и силуети од кровова суседних зграда.

(6) Градско поглаварство може за поједине улице и тргове као и унутрашњост грађевинских блокова и појединих места прописати и нарочиту архитектонску обраду и тражити од пројектанта да поступи по издатим прописима. Приликом прегледа поднетих пројеката за зидање нових или преправке постојећих грађевина, грађевински одбор оцењује архитектонску обраду грађевине и може захтевати, са образложењем, од власника да његов пројектант изврши преправку или промени изглед грађевине, ако нађе да фасада не одговара прописима овога члана, или да је неукусно и архитектонски неумешно пројектовано, или да би ружило слику краја, улице или места. Поглаварство неће издати грађевинску дозволу ако се по овоме не поступи.

(7) Лица грађевине (фасаде) морају се одржавати у чистом и исправном стању у свима својим елементима. Фасаде мањих грађевина са свима лиманим и гвозденим деловима морају се поправљати, чистити и бојити по одобрењу, најдаље сваке пете, а фасаде великих грађевина најдаље сваке 10 године.

(8) Објаве и ознаке свих врста као: натписи фирме, трговинске радње и предузећа, табле са именима станара у појединим зградама, рекламе на зидовима, могу се постављати на фасадама и зидовима на местима нарочито зато одређеним. Табле са именима станара стављати на бочне стране улаза. За објаве, натписе, рекламе исписане или светлеће и т. д. на зидовима фасада или на забатним зидовима мора се добити одобрење од Поглаварства према специјалном Правилнику за рекламе. Објаве, натписи, табле, рекламе, ит.д. морају бити лепо и угледно компоноване и правилним језиком написане. Неестетички, неисправно и погрешним језиком исписане објаве, табле, рекламе, и т. д. Поглаварство неће одобравати да се истакну. Висеће табле и светиљке обешене на хоризонталне носаче не

смеју испадати ван равни фасаде зида више од 3.00 м., а само изузетно до ширине пешачке стазе, нити са доњом ивицом ниже од 3 м. изнад пешачке стазе.

Чл. 61. Ограде.

(1) По пропису § 23 Грађевинског закона сва неизграђена имања у ужем грађевинском реону морају имати ограду и то она која се налазе у изграђеним улицама морају имати ограде на регулационој линији.

(2) На неизграђеним земљиштима у густом насељу, која су предвиђена да се изграде целим лицем, имају се постављати укусне ограде привременог карактера. Ако на оваквом земљишту један део лица заузима солидна зграда, мора се на остатку лица подићи укусна стална ограда.

(3) У улицама где се баштице налазе испред зграда изграђених на целом лицу, ограда мора бити висока 1,20 м. од тврдог материјала, са провидним горњим делом.

(4) У средњем насељу, са или без баштице, и у ретком насељу ограда мора бити висока 1,80 м. и изведена са соклом од тврдог материјала и провидним горњим делом. Ограде на границама суседних имања у предњим баштицама морају бити исто овако изграђене.

(5) На земљиштима у ретком насељу ограде могу бити и од жице или од рашћа (живе ограде), према томе како се Уредбом одреди. Где су баште и пољопривредна имања не морају се постављати ограде на границама, док се ова земљишта не прогласе за градишта.

(6) Ни једно земљиште у ужем грађевинском реону не сме се оградити оградом од бодљикавих жица, како са лица улице тако и према суседима.

(7) Постављање ограде са улице мора се извршити тачно на регулационој линији а по добијеном протоколу регулације.

(8) Постављање ограда на границама суседних имања мора се извршити тачно на границама и по мерама назначеним у тапијама, а када се изврши катастар и по катастарским плановима и операту. Ограда се мора увек тако поставити да ступци дрвени или озитани буду на земљишту власника ограде, изузев ограде по ставу 3 чл. 68 овог Правилника. Глатка спољна страна мора се окренути према улици или према суседу.

(9) Сва гробља морају бити ограђена оградом архитектонски обрађеном.

(10) Поглаварство може за поједине улице или грађевинске зоне израдити типове ограда по којима ће власници подизати ограде.

(11) Уредбом о извођењу регулационог плана одредиће се начин подизања ограда у ширем грађевинском реону и ван овога у границама атара.

Чл. 62. Историјске и уметничке грађевине.

(1) Уредбом о извођењу регулационог плана одредиће се делови града или улице које су од историјског и уметничког значаја, као и које старе грађевине имају карактеристичне особине вредне да се одрже и сачувају. Уредбом ће се изложити начин на који се ове грађевине имају одржати и сачувати као и какве се нове грађевине могу пројектовати и подизати у улицама, на трговима и у деловима града који су оглашени да су од историјског и уметничког значаја.

(2) Никаква преправка, доправка или каква било промена на оваквим грађевинама не може се вршити док се не добије мишљење од надлежних власти за чување старина.

(3) Подизање нових грађевина у деловима града ограшеним да су од историјског или уметничког значаја, као и одржавање постојећих грађевина, има се вршити по § 25 Грађевинског закона.

(4) Постављање и подизање нових споменика или премештање старих не може се вршити док се не добије мишљење стручних и одобрење надлежних власти. Споменици и друге историјске уметничке грађевине морају се тако постављати, да и по својим димензијама, по својој симболици, формама и логици, буду у складу са околином и не буду на сметњи саобраћају.

III. ОДЕЉАК. ПРОПИСИ О БЕЗБЕДНОСТИ НА ГРАЂЕВИНАМА.

Чл. 63. Осигурање зграда од бомбардовања и непријатељског напада из ваздуха.

За осигурање грађевина од бомбардовања и непријатељског напада из ваздуха, Поглаварство ће прописати специјалним правилником, услове по којима се власници грађевина имају управљати при подизању грађевина.

Чл. 64. Безбедност за време грађења.

(1) Све грађевине и њихове унутрашње инсталације морају бити изведене и одржаване тако да не буду опасне по живот и сигурност оних лица који се њима служе, у њима станују или поред њих пролазе.

(2) Грађевине, као и материјал од којега су изведене, морају у свима деловима одговарати својој намени и своје положају.

(3) Предузимач или извођач и уопште сваки онај који руши или гради грађевине мора предузети све мере сигурности у погледу јавног саобраћаја и суседних имања.

(4) Скеле, алат, стројеви (машине) и др. помоћна средства, морају бити тако уређени и одржавани да живот и здравље радника и пролазника буду потпуно заштићени.

(5) Предузимач или извођач руководи целокупним послом за време рада на грађевини.

(6) У погледу безбедности приликом извођења грађевине важе поред ових и одредбе „Правилника о хигијенским и заштитним мерама у предузећима“ прописаним од Министарства социјалне политике и народног здравља (Одељак за грађевинарство од § 112 до § 132 закључно).

Чл. 65. Пријава предузимача — извођача и одговорности.

(1) Сваки власник, који изводи грађевину мора пре почетка рада пријавити Поглаварству преко Грађевинског одељка предузимача или извођача и дан почетка рада најдуже 24 часа раније. Пријаве се подносе на обрасцу одређеном од Поглаварства. И свако намеравано рушење грађевине треба исто овако пријавити.

(2) Предузимач или извођач не сме отпочети извођење грађевинских радова док не потпише одобрене планове који се чувају у Грађевинском Одељку.

(3) Пријавом предузимача или извођача и почетком рада на градилишту, предузимач-извођач постаје одговоран за целокупан рад, безбедност радника и јавну безбедност по постојећим законским прописима.

(4) Предузимач — извођач је обавезан да извођење радова извршује по свима законским прописима и издатој грађевинској дозволи и сноси кривичну и материјалну одговорност за извршене грађевине по плану, за примену грађевинских прописа и техничких начела при извођењу, као и за квалитет уграђеног материјала.

(5) У случају промене у особи предузимача — извођача, та се промена мора одмах пријавити Грађевинском одељку и нови предузимач-извођач, мора потписати све планове. Овим нови предузимач-извођач прима на себе сву даљу одговорност за извођење грађевине. Док нови предузимач-извођач не потпише планове, остаје одговоран стари или ако је то немогуће, онда власник грађевина.

(6) Ако предузимач-извођач не ради по олобраним плановима које је потписао, по грађевинској дозволи и одређеним прописима овог Правилника, Поглаварство ће поступити по § 93 Грађевинског закона, забрањити даљи рад и по потреби наредити рушење непрописно изведених делова. У исто време Поглаварство ће казнити предузимача-извођача односно власника грађевине по §§ 100 и 102 Грађевинског закона.

Чл. 66. Искористићење јавног добра и обезбеђење јавног саобраћаја.

(1) Власник грађевине или онај који подиже грађевину може користити јавно земљиште са уличне стране за постављање скела и истоваривање материјала.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

(2) Величину јавног земљишта (коловозе и пешачке стазе) које ће се употребити за постављање скела и истоваривање материјала за грађење одређује Поглаварство у грађевинској дозволи и ту границу власник или онај који изводи грађевину не може прекорачити.

(3) За употребљено земљиште за постављање скела и за истоваривање материјала Поглаварство ће одредити таксу коју ће власник или онај који изводи грађевину плаћати Поглаварству сваког месеца. Поглаварство ће Правилником о грађевинским таксама одредити начин на који ће се ове таксе наплаћивати.

(4) У важнијим и живљим улицама или у улицама са уским пешачким стазама, пешачки саобраћај мора бити слободан, а ако мора доћи скела, патос ове мора се поставити на најмањој висини од 2,50 м. изнад пешачке стазе. У јако саобраћајним улицама градилиште са лица улице мора се заградити оградом од дасака најмање 3 м. висине кроз коју не може испадати материјал и пролазити прашина.

(5) За сигурност јавног саобраћаја заузети део улице и пешачке стазе мора се за време употребе погодним начином и средствима означити а ноћу још и осветлити. Осветљење се према потреби мора поставити на једном или више места тако да дотични простор у целом обиму буде тачно означен и видљив. Светиљке се имају поставити на висини 1,50 м. изнад земље и добро причврстити. Стакло светиљке мора бити црвено и окренуто према дужини улице. Ово осветљење треба да траје од мрака до сванућа.

(6) По завршетку грађевине власник грађевине или онај који грађевину изводи, дужан је пешачку стазу и заузети коловоз заједно са свима објектима који се налазе на њима потпуно да доведе у првобитно стање или да оправе ако је на истима учињен квар. Ако власник не би ово учинио у одређеном року, Поглаварство ће само извршити потребне исправке о трошку власника и наплатити по §§ 104 и 105 Грађевинског закона. По потреби Поглаварство неће издати дозволу за употребу грађевине, док се пешачке стазе и коловоз не доведу у исправно стање.

(7) За непрописно и недовољно осигурање обезбеђења градилишта, зграде у грађењу као и јавног саобраћаја, одговоран је предузимач-извођач грађевине. (§ 99 Грађевинског закона).

(8) На свакој грађевини која је у извођењу, мора се поставити на видном месту читко исписан натпис са називом предузећа које изводи радове са означањем улице и кућног броја где станује.

(9) За све време извођења грађевинских радова мора се на градилишту и заузетом земљишту на улици одржавати чистоћа и водити

рачун да сав потребан материјал буде добро сређен.

(10) Постављање јама за гашење креча на јавном саобраћајном земљишту забрањује се. Оне се могу постављати у дворишту најмање 3 метра далеко од границе суседних зграда или 2 метра од границе суседа. Забрањено је гашење и смештање креча у подрумима нових зграда.

Чл. 67. Постављање скела.

Скеле постављене са стране улице и око зграде морају одговарати свима техничким прописима „Правилника о хигијенским и техничким заштитним мерама у предузећима“ (§§ 115 до 129), или оним који се за ове пропишу и у свима својим деловима морају бити од солидног материјала потпуно сигурне и безбедне.

Чл. 68. Заштита суседних односа.

(1) Свако грађење може се простирати само у границама градилишта за које је издата грађевинска дозвола. На молбу власника градилишта, а у случају потребе и немогућности да се на други начин изведу грађевински радови, дужан је сусед да дозволи да се на његовом земљишту поставе потребне скеле, да се преко његовог земљишта преноси материјал и да радници за време трајања зидања прелазе преко његовог земљишта. Ова потреба, њен обим и време трајања утврдиће се приликом одржавања увиђаја на лицу места који се обавља по пропису § 89 Грађевинског закона, када ће се записнички утврдити обострани споразум суседа и о томе издати потребно упутство ради уписивања у грађевинску дозволу. За време рада штета учињена суседу мора се надокнадити или поправити.

(2) Спор између суседа решава се путем увиђаја — јавне расправе на лицу места, који се одржава по пропису § 89 Грађевинског закона. Ако се у овом не успе, онда се приговори приватно правне природе упућују на редовни суд по ставу 4 § 89 Грађевинског закона.

(3) Сваки власник дужан је да о своме трошку по прописима овога Правилника огради своје имање и то: са лица улице, десну страну имања према суседу гледану са улице и половину десне стране у зачељу имања. Но како зачеље имања претставља задњу страну имања за два или више власника, то ће они сносити заједничке трошкове око подизања и одржавања те заједничке ограде, сразмерно дужини ограде. Ова обавеза уписаће се у књигу за књижење грађев. правних обавеза. Ако је заједничка ограда зидана, онда средина зида мора ићи границом имања.

(4) У погледу зидања димњака до границе суседа или у отстојању до 1 м. важе одредбе става 4 и 5 § 42 Грађевинског закона. Приликом увиђаја — јавне расправе на лицу

места, утврдиће се услови под којима се овај рад има извршити. Суседни димњак не може бити изграђен од лиманих цеви већ само мора бити прописно зидан или као особени димњак поред нове зграде или се има увести у један димњак нове зграде. Особени димњак ако је виши од 2 м. мора бити осигуран од претурања. У оба случаја власник више зграда дужан је дозволити постављање на својој новој згради димничарског моста и врата за излазак ради чишћења суседних димњака. Ако је нова зграда нижа од старе, онда је власник старе зграде дужан дозволити власнику нове зграде да изради приступ за чишћење новог димњака.

(5) Код изграђивања градилишта са пуним лицем ако се подиже нова или битно преправља постојећа зграда до које сусед има зграду са двоводним седластим кровом и на основу тапије или у земљишњим књигама осигурано право стреје, онда право стреје суседа престаје а кров његове зграде мора се преудесити, да се вода може одвести без запреке и поред потпуног осигурања обе зграде од квашења. Трошак око овога посла пада на терет онога који гради, но стари неупотребљиви материјал прелази у његову својину.

(6) На граници имања подигнути и од суседа заједнички употребљавани зид сматра се као заједнички у колико се из земљишних књига или на основу доказа од странака поднетих или из уобичајених знакова не би могао супротно доказати. Кад природа овако од стране Поглаварства утврђеног заједничког зида постане спорна, онда се спор решава судским путем. Ако се овај зид буде морао рушити услед новог грађења сваки сусед мора подићи себи нов зид сваки на свом земљишту.

(7) Кад је заједнички зид доста чврст и довољне дебљине, онда странка која гради има право да део зида на сопственом градилишту сасече уз потребне мере сигурности, али је дужна да поред заосталог дела подигне нов зид потребне јачине.

(8) Ако је заједнички зид слаб и немогуће га је сасећи, тада се мора цео зид срушити на терет онога који гради и ако је гранични зид безусловни потребан мора се нов градити о његовом трошку.

(9) Ако при зидању нове грађевине или већој преправци постојеће грађевине онај који гради полаже свој зид дубље од 30 см. него што су темељи грађевине суседа, онда је дужан да предузме све потребне мере да се грађевина суседа не оштети, не испуца и да се прописно подупре и по потреби подзида. Подзиђивање суседне грађевине мора се извршити о трошку власника нове грађевине.

(10) Ако се при зидању нове грађевине појаве ма какве пукотине на зидовима и конструкцијама суседне грађевине услед слегања земљишта испод грађевине која се поди-

же или слегање саме грађевине, то је власник нове грађевине дужан поремећену грађевину суседа довести у стање у коме је била пре подизања нове грађевине, односно да плати одговарајућу штету. Ако би се ово догодило у размерама већим од нормалних, а услед непажње предузимача — извођача, трошкове за оправку суседне грађевине има да поднесе предузимач-извођач.

(11) Ако се руши ма каква грађевина уз коју се на суседном имању налази и дограђала грађевина која се сама не може држати, што ће се комисијски утврдити, сусед који руши своју грађевину дужан је да ову грађевину оправља и подзида.

(12) Ако се укаже потреба да се на неком имању изврши поткопавање и спуштање земљишта ниже од суседних имања, мора се земљиште и грађевине суседа на граници по потреби осигурати и делимично президати или подзидати до потребне дубине. Трошак око извођења ових радова пада на терет власника који спушта земљиште, уколико ово није проузроковано изменом одобрене нивелете улице.

(13) Ако се насипа градилиште на већој висини од суседног земљишта, мора се поред оградног суседног зида подићи засебан потпорни зид и обезбедити правилно отицање воде. У погледу трошкова и промене нивелете важи пропис из предњег става.

(14) За осигурање зграде од влаге која долази од суседног зида и земљишта дужан је сусед да дозволи да се ти радови изврше о трошку самог власника зграде. Ако се у овоме између суседа не постигне споразум Поглаварство ће на тражење оштећеног власника одредити комисијски увиђај, на коме ће се решити и утврдити какви су радови потребни за оебзбеђење од влаге са суседног земљишта и под којим се условима имају извршити. Сва штета учињена суседу има се надокнадити и земљиште довести у стање у коме је било пре почетка рада.

(15) Забрањује се постављање башта и засађивање дрвећа у двориштима непосредно поред суседних зграда. Саднице се не могу засађивати уз суседну зграду ближе од 2 м. а травњаци, цвеће, и остало ситно зеленило ближе од 0,50 м. У сваком случају суседна зграда мора се осигурати од влаге и придоласка воде од заливања зеленила по прописима става 14. овог члана.

Чл. 69. Заштита јавних предмета.

(1) За време трајања рада на грађењу, оправци или рушењу грађевина морају се чувати од квара и прљања: јавни споменици, чесме, или какви други архитектонски објекти, затим дрвеће и травњаци на улицама, електричне светиљке, таблице са називима улице у кућним бројевима и друге ознаке; пешачке стазе, ивичњаци и коловози, улични гвоздени сливници, телефонско-телеграфски и

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.BG

др. спроводници, знаци, таблице и други објекти општег значаја који служе јавној употреби, а који се на улици или згради налазе.

(2) За намерно или ненамерно проузроковану штету на сваком од ових предмета одговарају извођач — предузимач грађевине и власник грађевине и земљишта солидарно и дужни су поред казне још платити и вредност упропашћеног објекта.

(3) Ако се за време рада укаже потреба да се какав јавни предмет уклони или премести стално или привремено на које погодније место, онда ће га надлежни органи Поглаварства или државни на пријаву власника или извођача уклонити у најкраћем року. Послове овакве врсте може извршити сам власник преко свога предузимача уз давање одређене кауције као јемство да ће у одређеном року јавни предмет уредно уклонити и натраг на место поставити. После постављања објеката у првобитно стање и пошто то утврди надлежни орган Поглаварства, кауција се враћа; у противном кауција пропада у корист Поглаварства.

(4) Док се не заврше ови радови на постављању првобитног стања, власник не може добити одобрење за употребу грађевине.

Чл. 70. Број куће, градилишта и земљишта.

(1) На свакој кући или огради имања поред главних улазних врата мора се на погодном месту истаћи и у учврстити плоча — табла за број куће, градилишта или земљишта у свему по пропису „Закон о именима места и улице и о обележавању кућа бројевима.“

(2) Ове плоче — табле набавља и намешта Поглаварство на тражење власника имања.

Чл. 71. Нађени предмет.

(1) Ако би се у току рушења које грађевине, копања темеља за зидање нове зграде, затим прекопавање старих гробља или каквих подземних радова нашли какви предмети као: саркофази од камена, људски костури, стари новац, судови и разни предмети од печене земље, предмети од ковина, окаменотине, натписи на камену са гробова или других споменика, или ма каквих других предмета од историјског и уметничког значаја, дужан је сваки власник, предузимач или извођач или стручњак који води овај посао да одмах то пријави преко Грађевинског одељка — Општинском музеју и да нађени предмет сачува док стручна лица не утврде да ли нађени предмет има какве музејске вредности или не.

(2) Сваки предмет музејске вредности нађен на приватном земљишту у атару града Београда предаје се музеју Поглаварства на чување по споразуму са власником земљишта у колико законом није другачије прописано.

IV. ОДЕЉАК. БЛИЖЕ ОДРЕДБЕ О ИЗДАВАЊУ ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ ГРАЂЕВИНСКОМ ОДБОРУ И НАДЗОР НАД ГРАЂЕЊЕМ.

Чл. 72. Грађевинска дозвола и грађења за која је потребна.

(1) По ставу 1 § 84 Грађевинског закона ни једно грађење не може се почети без грађевинске дозволе осим оних која се по овоме Правилнику изузимају.

(2) За грађевине и постројења по ставу 2 § 84 Грађевинског закона и чл. 52 и 53 овог Правилника грађевинска дозвола издаће се тек онда када надлежна власт изда одобрење за подизање поменуте грађевине или постројења.

(3) За приватне грађевине по ставу 2 § 87 Грађевинског закона и ставу 1 чл. 52 овог Правилника чије пројекте прегледа и одобрава Министар грађевина, Градско поглаварство издаје дозволу и врши остале послове закључно са издавањем одобрења за употребу грађевине. Пројекте за ове грађевине доставља Поглаварство Министарству грађевина, пошто изврши све претходне радње и добије мишљење Грађевинског одбора у погледу испуњења услова о положају грађевине по регулационом плану и Уредби о његовом извођењу у погледу везе са другим одељењима која нису за јавну употребу, као и о другим потребним условима за подизање оваквих грађевина. Ово важи и за општинске грађевине по ставу 2, бановинске по ставу 3 и за све богомоље по ставу 4 § 87 Грађевинског закона. По одобрењу пројекта Поглаварство издаје грађевинску дозволу.

(4) За грађевине за занатске, трговинске и индустријске сврхе из чл. 53 овог Правилника за које је потребно посебно одобрење по Закону о радњама важе у погледу поступка одредбе предњег става овог члана с тим да се пројекти достављају управи града Београда — Одељењу за радње.

(5) По ставу 3 § 84 Грађевинског закона, грађевинска дозвола мора се тражити и за све радове којима се мењају конструктивни делови, спољашност, величина постојећих грађевина као и њихова намена.

(6) По ставу 4 § 84 Грађевинског закона, за ниже означене радове треба тражити грађевинску дозволу:

1) за сваковрсно грађење ма какве нове привремене или сталне грађевине;

2) за сваковрсно дозиђивање и надзиђивање грађевина;

3) за сваку преправку при којој се мењају конструктивни делови грађевине или која има утицај на однос суседа, на јавне и здравствене прилике, на јавни поредак или је од утицаја са естетског гледишта;

4) за пробијање, зазиђавање или преправку отвора на грађевини са лица улице: врата, прозора, портала — излога;

5) за већу преправку или за нову израду крова (дрвене — бетонске или гвоздене конструкције);

6) за израду нових димњака или преправку старих, код фабричких предузећа;

7) за грађење подземних простора, подрума и бунара;

8) за израду ограда на земљиштима са улице и у дворишту на границама суседних имања;

9) за све оне објекте који се намеравају подићи испод или изнад јавног земљишта;

10) за зидање потпорних или обложних зидова;

11) за насыпање земљом градилишта — имања и издизање земљишта на већу висину од суседног земљишта, поред суседних ограда и грађевина;

12) за откопавање градилишта — имања, спуштање земљишта за потребну висину која ће бити ниже од суседних ограда и поред суседних грађевина;

13) за отступање од одобреног плана за грађење као и за измену намена постојећих простора;

14) за зидање и преправку степеништа, ходника, балкона, веранде, дворишта за осветљење и окна за проветравање;

15) за постављање мотора, котла, трансмисије и машине радилице које раде са лупом;

16) за постављање рекламних табли, натписа, објава и слика;

17) за бојење лица — фасаде — зграда у главним улицама и на трговима које одреди Поглаварство.

(7) За радове назначене у тачкама од 1—5 потребно је извршити комисијски увиђај по пропису § 89 Грађевинског закона. За остале радове назначене до тач. 17 закључно неће се вршити комисијски увиђај, већ само увиђај техничког органа овлашћеног од Поглаварства.

(8) За грађевине које се подижу близу железница и ако су на граници пожарног реона утврђеног „Правилником о удаљености грађевина“, комисијском увиђају треба да присуствује и претставник Београдске железничке дирекције.

(9) За грађење близу војних грађевина или утврђења потребно је уз молбу за грађевинску дозволу приложити и одобрење војних власти.

(10) За извођење канализације и водовода у приватним зградама и имањима, власници се имају управљати према прописима за извршење канализације и водовода.

(11) Грађевинске дозволе морају се издати најдаље уроку од месец дана од дана пријема пријаве (став 2 § 89 Грађевинског закона). Само у изузетним случајевима може се овај

рок продужити. Рок се има рачунати од дана када је примљена пријава без икаквих примедба, иначе од дана када подносилац пријаве и пројектант поступи по примедбама Грађевинског одбора. Ако Поглаварство у одређеном року не изда грађевинску дозволу или не донесе ма какво решење по поднетој пријави власник или извршилац грађевне може отпочети са грађењем и без грађевинске дозволе. У овом случају мора се поступити по § 97 Грађевинског закона и пријавити Поглаварству почетак грађења, предузимач или извођач грађевине.

Чл. 73. Грађења за које је потребна само пријава.

(1) По прописима става 4 § 84 Грађевинског закона за следеће радове потребна је само пријава:

1) за оправке, малтерисање и бојадисање лица грађевине са улице и из дворишта ако је видна са улице;

2) за постављање прозора — баце на крову за излазак на кров или осветљење тавана;

3) за пробијање и зазиђивање врата у преградним зидовима;

4) за оправку или преправку камина и огњишта осигураних од пожара, ако се пређашње стање сигурности од ватре не мења;

5) за оправку постојећих бунара, димњака и димњачких цеви — пискова;

6) за оправке зидова и ограда на границама имања са истим материјалом као и пређашњи;

7) за израду нових кровних покривача, ако се тиме не мења нагиб крова и за оправке и замене појединих дотрајалих делова кровне конструкције у малом обиму;

8) за измену преградних зидова на којима не леже сводови, међуспратне или таванске конструкције, ако се не дира у распоред постојећих одељења у стану или локалу;

9) за оправке којима се не мењају конструктивни делови грађевине, спољашност и величина, нити се штете интереси јавни и суседа;

10) за рушење целе или једног дела зграде.

(2) Пријаве за ове радове подносе се Грађевинском одељку. Подносилац пријаве може после три дана од дана предаје пријаве почети са радовима ако од Поглаварства не добије приговор или забрану рада. Поглаварство ће у току рада контролисати да ли се радови изводе како су у пријави назначени. По потреби може се за извесне радове тражити и скица.

Чл. 74. Поступак при тражењу грађевинске дозволе.

(1) По § 85 Грађевинског закона Грађевинске дозволе за подизање свих врста гра-

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Ђевина по овом Правилнику и Уредби о извођењу регулационог плана издаје Градско поглаварство, пошто добије мишљење Грађевинског одбора.

(2) Молбу за грађевинску дозволу подноси власник или је записнички предаје Грађевинском одељку по одређеном обрасцу.

(3) Уз молбу или уз начињени записник прилажу се следећи прилози:

1) ситуациони план градилишта; за оправке и преправке које се не тичу регулационе линије или интереса суседа не треба подносити ситуациони план;

2) план грађевине;

3) по потреби статички рачун;

4) технички опис грађевине и материјала;

5) протокол о регулационој линији и нивелацији ако се грађевина подиже са улице, а уверење о регулацији и нивелацији ако се грађевина подиже у дворишту;

6) доказ молиоца о својини или дозвола власника да се предвиђени радови могу извршити на његовом земљишту.

(4) Ситуациони план градилишта има бити израђен у размери 1:500 или 1:250 и поднет у два примерка. На њему морају бити означени:

1) дужине појединих страна градилишта;

2) висинске коте постојећег земљишта и одобрене нивелације;

3) регулационе линије за ограду и зграду и положај грађевине;

4) површине градилишта пре и после регулације (по подацима из протокола регулације), површина пројектоване зграде и површина дворишта;

5) положај и бројеви суседних катастарских парцела, положај суседних зграда, имена власника суседних имања на дан подношења молбе, и назив улица, трг и т. д.

(5) Планови грађевина морају бити предати у три примерка, од којих један на провидном платну, за архиву Одељка, а две копије за употребу молиоцу. Планови за грађевине намењене јавној употреби и за занатске радионице и постројења предузећа, које прегледа и одобрава друга надлежна власт, морају се поднети у 4 примерка.

(6) Планови за зграде морају бити израђени у размери 1:100, тачно и јасно исписани и котирани са назначењем намене, власника, улице и броја зграде која се подиже, као и намене појединих простора зграде. По потреби планови за зграде или за поједине делове зграде могу се дати у размери 1:50, а Грађевински одбор може то захтевати кад нађе да је ради јасноће пројекта ово потребно. Основне и пресеци зграда морају бити израђени црним тушем на оригиналном плану. Планови морају бити обојени према врсти материјала и то: нови зидови од бетона (армираног или набијеног) и армиране конструкције зеленом

бојом, зидови од опеке црвеном бојом, зидови од камена љубичастом и гвоздене конструкције плавом бојом. Код преправака, рушења, дозиђивања и надзиђивања постојећих грађевина, зидови који остају сивом бојом, а који се руше жутом бојом. За остале грађевине планови ће бити израђени према прописима за поједине врсте грађевина. Планови који нису израђени стручно по прописима неће се узимати у рад.

(7) Планови морају садржати:

1) основе темеља, подрума или сутерена, приземља, свих спратова, тавана и кровне конструкције;

2) карактеристичне пресеке уздужне и попречне;

3) детаљ главног стеништа у размери 1:20;

4) све изгледе грађевине — фасаде у колико су видне са улице, а за грађевине из дворишта најмање један. Код изгледа грађевина са пуним лицем морају се нацртати десно и лево делови суседних грађевина које су озиране, из којих ће се видети висине ових грађевина и појединих спратова, крова и т. д.

5) основе и пресеци морају садржати све димензије појединих делова, међусобна растојања и висинске коте према нивелети, а за зграде још и узајамни положај одељења и комуникацију као и намену појединих простора;

6) за мање оправке и преправке за које је овим Правилником прописано издавање грађевинске дозволе, може се поднети само скица у размери 1:100, али ако Грађевински одбор затражи мора се поднети и цео план. Ако код ових оправака и преправака није потребно подносити статички прорачун, скице може потписати овлашћени грађевинар или овлашћени мајстор, иначе их мора потписати овлашћени архитект-инжењер.

(8) За постављање ограда са улице или на границама суседних земљишта мора се уз молбу поднети скица оградне и ситуација земљишта у два примерка и протокол регулације кад се ограда подиже са лица улице. Скице може потписати овлашћени грађевинар или мајстор. Свака ново подигнута ограда мора се контролисати у погледу постављања на регулациону линију и извођења по одобреној скици.

(9) Планови и прилози морају бити савијени у формат 21/34 см. и тако израђени да буду лако и брзо прегледни. Планови за веће грађевине морају се ставити у тврде корице; а за мање у полутврде са одговарајућим насловима на корицама.

(10) Статички прорачун подноси се у два примерка, оригинал исписан мастилом и копија индигом. Статички прорачун је саставни део поднетих планова и позиције из статичког рачуна морају се обележити у два примерка поднетих планова од којих је један

на оригиналу који се задржава за архиву Одељка. У свима основама морају се јасно обележити позиције из статичког рачуна, тако да се у основама зидови означавају са 1, 2, 3 и т. д. а позиције у основи сутерена и подрума са 1—100, приземља и међуспрата са 101—200, првог спрата 201—300, другог 301—400 и т. д.

(11) Пројекти за измену одобрених планова као и статички рачун измењених конструкција морају бити обрађени (обојени и котирани) као што су првобитно одобрени планови. Измене одобрених планова су стварно коначни планови грађевине и за њих се издаје нова грађевинска дозвола, после које претходно издата дозвола не важи. Број примерака за измену планова мора бити као и за нове планове.

(12) Технички опис грађевине подноси се у два примерка. У технички опис грађевине морају се унети они подаци који се не могу видети из приложених планова. Технички опис радова мора тачно садржати: каквој ће намени служити грађевина, од каквог ће материјала бити озидани темељи грађевине, приземље и спратови, какав ће бити везујући материјал (кречни, цементни, прудужни малтер); од каквог је материјала међуспратна, кровна конструкција, кровни покривач и фасада; какви подови у собама а какви у осталим одељењима; унутрашња обрада просторија са назначењем специјалних радова: боља израда плафона облога зидова у собама, обрада зидова улаза, облога од мермера, штуко-лустра и т. д.

(13) Планови за дозиђивање, надзиђивање и преправку грађевине морају бити израђени и предати као и за нове грађевине. Ако у архиви Одељка постоје раније одобрени планови и ако је по њима грађевина тачно изведена, онда ће се поднети планови само за оне делове грађевине који су потребни за ново зидане или преправке. Статички прорачун за нове радове мора да садржи потребна испитивања и прорачун већ постојећих делова грађевине и оптерећења земљишта за потпуну грађевину.

(14) За свако ново грађење молилац мора уз молбу поднети доказе о својини земљишта у овереном препису или дозволу власника да се предвиђени грађевински радови могу извршити на његовом земљишту са доказом о својини власника земљишта. Ова дозвола мора бити потврђена код опште управне власти.

(15) На плану мора пројектант договорно са власником зграде, а према техничком опису уписати вредност грађевине или грађевинских радова. Вредност грађевине одређује се према пијачним ценама материјала и радне снаге у времену када се планови подносе на одобрење. Ова се вредност рачуна по прорачуну или према квадратном метру хоризонталне основе или по кубном метру запремине

грађевине. Ако се не упише стварна вредност грађевине или грађевинских радова, онда ће ову одредити Грађевински одбор и по њој ће се наплатити такса. По потреби Грађевински одбор може тражити и детаљан прорачун.

(16) За водоводне, канализационе или друге радове који овде нису поменути планови имају бити израђени по прописима који важе за те радове или се буду прописали, а одобрење за извођење издаје надлежна власт која је прописима одређена.

Чл. 75. Потписници планова.

(1) Ситуациони план градилишта, планове за приватне нове или преправку и оправку постојећих грађевина и технички опис грађевина морају потписати власник или његов овлашћеник и законом овлашћени пројектант.

(2) За државне, бановинске и општинске грађевине планове ће потписати надлежни орган ових установа и пројектант грађевине.

(3) Статички рачун потписује само пројектант. У случају да врста статичког рачуна испада из делокруга пројектанта, статички рачун мора потписати законом овлашћени стручњак.

(4) Планове за извођење свих врста инсталација: електричних, водоводних, канализационих и централног грејања потписује надлежно овлашћени пројектант и подносе на одобрење са осталим плановима или особено.

(5) планове мора потписати извођач — предузимач пре почетка грађења.

(6) Сви потписници планова јамче својим потписима и то: власник да је сагласан са поднетим пројектом, пројектант и статичар да су димензије означене на плану тачне, да су конструкције тачно срачунате и стабилне и да је пројекат израђен по свима прописима Грађевинског закона, Уредбе и Правилника зашто сноси сву кривичну и материјалну одговорност а предузимач у смислу § 88 Грађевинског закона и за нетачно извршење грађевине. Власник потписује планове при дну лево, пројектант десно, предузимач потписаће планове при дну у средини.

Чл. 76. Грађевински одбор.

(1) По § 106 Грађевинског закона Грађевински одбор је саветодавни орган Поглаварства по свима грађевинским и техничким питањима, која се односе на грађевинско подизање и техничко уређење Београда.

(2) Грађевински одбор доноси своје мишљење на основу прописа Грађевинског закона, регулационог плана, Уредбе о његовом извођењу, овога Правилника и других законских прописа.

(3) Дужности Грађевинског одбора су следеће:

1) даје упутства и мишљења ради припреме потребних података и планова за израду новог регулационог плана и Уредбе о његовом извођењу, за проширење и насељавање Београда преко грађевинског реона и за измене и допуне одобреног регулационог плана, Уредбе и Грађевинског правилника;

2) даје опште и начелне савете и упуте за изградњу и уређење Београда и околине, појединих делова града, улица, тргова и грађевина;

3) даје Поглаварству мишљење по свима парцелацијама — деобама земљишта, извлашћењима — експропријацијама, комасацијама и апропријацијама, као и о пројектима за грађење и преправку грађевине које се подижу од приватних лица, општине, државе или ма које друге установе;

4) даје мишљење о поступку који треба предузети да се бесправно и непрописно грађење спречи и предлаже казну коју Поглаварство треба да изрекне по §§ 100—102 Грађевинског закона;

5) прегледа и даје Поглаварству мишљење по свима подигнутим грађевинама пре њихове употребе;

6) даје мишљење Поглаварству о постојећим грађевинама и нехигијенским становима (§§ 94 и 95 Грађевинског закона);

7) цени све жалбе које суседи или власници земљишта подносе на рад Грађевинског одељка, деловође Грађевинског одбора и других техничких органа у погледу подизања грађевина и уређења Београда и о томе даје мишљење Поглаварству;

8) ради кажњавања доставља надлежној стручној организацији сваког пројектанта за кога стекне уверење да је у циљу избегавања законских и других прописа у техничким елаборатима или у циљу обмане Одбора и прикривања истине подноси нетачне податке; а тако исто доставиће односној стручној организацији и предузимача или извођача и надзорног органа (по чл. 60 ст. 4 овог Правилника) кад учини одступање од одобреног пројекта у циљу неиспуњења законских и других прописа;

9) да води бригу о свима техничким и грађевинским проблемима који су у вези са уређењем, улепшавањем, подизањем, проширењем и асанацијом Београда и да о томе и по својој иницијативи подноси Поглаварству своје мишљење са предлогом како ове радове треба пројектовати и изводити.

(4) По § 106 Грађевинског закона Грађевински одбор састоји се из пет чланова. Чланове Одбора и његове заменике бира Градско веће почетком сваке године на предлог Претседника Општине. Осим тога бира Градско веће онолико заменика колико има грађевинских зона. На седници позива се по потреби и заменик из оне зоне за коју се поједини предмети расправљају. На јавне расправе (ко-

мисијске увиђаје) може одбор изаслати као свог изасланика заменика из односне зоне у којој се налази грађевина. Такав изасланик позваће се по потреби на седници грађевинског одбора у којој ће дотични предмет бити на дневном реду.

(5) Општина може кад потреба захтева придодати Грађевинском одбору стручна лица — претставнике техничких, привредних, медицинских и уметничких установа у случајевима када се имају расправљати важна начелна, техничка, комунална и социјална питања о уређењу Београда. Придодати стручњаци дају своја посебна мишљења о питањима која се расправљају.

(6) За чланове Грађевинског одбора бираће се првенствено стручна лица која су: било по својој професији, било по своме положају, позвана да се баве питањима уређења и изграђивања насеља и која својим учествовањем у комуналном животу показују познавање и интересовање за побољшање хигијенских и социјалних услова градског живота. Градско веће може у Грађевинском одбору да изабере стручна лица која ни су градски већници.

(7) За чланове Грађевинског одбора не могу бити изабрана лица код којих би вршење дужности члана одбора могло да дође у сукоб са њиховим личним интересима. Ако се код неког члана одбора овакав однос деси онда он више не може бити члан Грађевинског одбора.

Чл. 77. Рад Грађевинског одбора.

(1) Грађевински одбор врши послове предвиђене Грађевинским законом и овим Правилником преко деловође архитекте.

(2) Дужности деловође Грађевинског одбора су следеће:

1) прегледа све реферате и извештаје Грађевинског одељка по приспелим предметима за решавање и спрема своје реферате за Грађевински одбор;

2) реферише хронолошким редом Грађевинском одбору о свима приспелим молбама и претставкама за које је надлежан Грађевински одбор да даје мишљења и води записник о раду одбора;

3) извештава поглаварство о мишљењима Грађевинског одбора;

4) да је мишљење Поглаварству о свима грађењима за које се по чл. 73 овог Правилника подносе само пријаве и по ставу 6 чл. 72 овог Правилника за које Претседник Општине овласти деловођу Одбора да може сам давати мишљења;

5) прегледа стављене примедбе од Грађевинског одељка на поднете пројекте, даје по њима упутства за преправку или допуну пројеката и ако се не усвоји од подносиоца да изнесе на решење пред Грађевински одбор;

6) да по својој иницијативи чини предлоге Поглаварству и Одбору о уређењу и подизању Београда.

(3) Грађевински одбор састаје се и ради на седницама према указаној потреби и броју предмета за решавање. Деловођа одбора саставља програм рада и сазива седнице. Седница је пуноважна када су на њој присутна најмање три члана: архитекта, инжењер и лекар. Мишљења се доносе простом већином гласова. Одвојено мишљење уноси се у записник.

(4) Грађевински одбор дужан је свршавати одређене послове у роковима одређеним по ставу 11 чл. 73 овог Правилника.

(5) Сва саопштења Грађевинског одбора која се имају доставити странкама као и предаје дозволе за грађење и употребу грађевина и остале исправе врше се само у Грађевинском одељку.

(6) Награде члановима Грађевинског одбора одређује Поглаварство Правилником о грађевинским таксама по § 103 Грађевинског закона.

Чл. 78. Надлежност рада.

(1) За непосредно руковођење радом на примени Грађевинског закона, овог Правилника и Уредбе о извођењу регулационог плана града Београда надлежан је Грађевински одељак Техничке дирекције Градског поглаварства. Овај одељак је у исто време и извршни орган Поглаварства по свима пословима Грађевинског закона.

(2) Грађевински одељак ради по интенцијама и упутствима Градског поглаварства, Техничке дирекције и грађевинског одбора.

(3) Грађевински одељак врши следеће послове:

1) прима и прегледа све молбе и пријаве за сва грађења која су обухваћена Грађевинским законом, Уредбом о извођењу регулационог плана и овим Правилником и води сву потребну администрацију;

2) проверава и ставља примедбе на поднете молбе и пројекте и даје потребна упутства да технички елаборати буду потпуно исправно предати, одређује таксе које се имају наплатити по правилнику о Грађевинским таксама по § 103 Грађевинског закона и државне по Закону о таксама и води евиденцију о наплаћеним таксама;

3) прегледа све поднете пројекте, спрема потребне извештаје и предлоге за издавање грађевинске дозволе са евентуалним примедбама;

4) припрема податке и врши увиђај по пропису § 89 Грађевинског закона и прегледа довршене зграде по пропису § 91 истог закона;

5) припрема потребне одлуке по свима пословима Грађевинског Закона;

6) врши надзор над извођењем свих грађевина по одобреним плановима, контролу употребе грађевина и све послове за које добије овлашћење од Поглаварства и Техничке дирекције у погледу примене Грађевинског закона, Уредбе и Правилника;

7) сузбија бесправно зидање и бесправну употребу грађевине и сваки случај доставља Кривичном отсеку Поглаварства на даљи законски поступак и води евиденцију о наплаћеним казнама по §§ 100 и 101 Грађевинског закона.

8) даје савете и упутства приватним лицима и установама које желе подизати грађевине у погледу извођења по Уредби о извођењу регулационог плана, и овом Правилнику а по потреби и добивеним упутствима припрема идејне скице за архитектонску обраду по ставу 6 чл. 60 овог Правилника.

9) води евиденцију о постојећим грађевинама по §§ 94 и 95 Грађевинског закона и

10) сређује и спрема статистичке податке о подигнутим и порушеним грађевинама, њиховој величини и вредности и повремено објављује развијање грађевинске делатности у Београду и изграђивање Београда.

Чл. 79. Важност грађевинске дозволе.

(1) По § 90. Грађевинског закона, грађевинска дозвола губи своју важност ако се грађевина не би започела кроз две године рачунајући од дана предаје одлуке о дозволи. На молбу, која се мора поднети пре истека рока, овај се рок може продужити најдаље још за две године, у противном обнавља се цео поступак.

(2) За продужење важности грађевинске дозволе потребно је поднети молбу Грађевинском одељку прилажући раније одобрен план и дозволу. Грађевински одељак испитиваће да ли је било каквих промена прилика и околности под којима је издата прва грађевинска дозвола, односно да ли је извршена промена регулационог плана, Уредбе о његовом извођењу, овог Правилника или каквих других прописа који су у вези са регулацијом или уређењем Београда.

(3) Ако је било каквих промена од времена када је прва грађевинска дозвола издата поступиће се као што је напред одређено за издавање нове грађевинске дозволе, у противном донеће се одлука за продужење важности старе грађевинске дозволе и ако је потребно утврдиће се услови под којима се ово продужење дозвољава.

Чл. 80. Издавање регулационих и нивелационих линија.

(1) Издавање регулационих и нивелационих линија вршиће се по Правилнику о издавању регулационих и нивелационих планова,

прописаном од Министарства грађевина по Грађевинском закону.

(2) Обележавање линија на терену и издавање протокола регулације и нивелације има се извршити у року од 15 дана од дана пријема молбе ако је осовина улице обележена, а ако ово није урађено онда је рок 25 дана. Само у случајевима кад нивелета улице још није одређена или кад се пројектује каква измена у регулационом плану, може се овај рок продужити.

(3) Ако је у протоколу регулације извесног имања уписано да се врши експропријација или апропријација, грађевинска дозвола не може се издати док се питање експропријације или апропријације не реши. Ако се питање апропријације не може брзо решити а молилац жели да отпочне што пре са грађењем, потребно је пре издавања грађевинске дозволе да молилац да потребну интабулисану писмену изјаву и обавезу за вредност коју Поглаварство одреди за апроприсано земљиште а која обавеза има служити као гаранција да ће власник платити вредност апроприсаног земљишта утврђену по пропису става 2 § 52 Грађевинског закона. Ова обавеза унеће се у књигу за књижење обавеза (§ 114 Грађевинског закона).

Чл. 81. Надзор над грађењем.

(1) Контролу над грађењем државних и самоуправних грађевина врши Градско поглаварство само у погледу издате грађевинске дозволе уколико се односе на постављање грађевине на регулациону и нивелациону линију. Остали надзор над овим грађевинама врше стручни органи надлежних власти које изводе грађевину.

(2) Издата грађевинска дозвола, одобрени планови и протокол за обележену регулациону и нивелациону линију, у оригиналу или овереном препису, имају се стално налазити код предузимача или извођача грађевине или код његовог овлашћеног претставника који мора увек бити на грађевини. Грађевинска дозвола, планови и протокол морају се на захтев надлежних општинских органа показати у свако доба.

(3) По § 97 Грађевинског закона сваки власник који изводи грађевину мора на 24 часа раније пријавити довршење темеља до нивелационе линије, односно када су зидови темеља озидани до висине сокла или хоризонталне изолације. Пријава се подноси Грађевинском одељку који преко стручних органа врши контролу по чл. 29 Правилника о изради регулационих и нивелационих планова, т.ј. да ли је зграда постављена на регулационој и нивелационој линији. По извршеној контроли резултат се уписује у протокол издат власнику у књигу претокола регулације и нивелације, и извештава се Грађевински одељак.

(4) Контрола постављања темеља зграда у погледу регулације мора се извршити у року од 3 дана од дана поднете пријаве. Ако се утврди да зграда није постављена по одобреном ситуационом плану или на регулационој и нивелационој линији, забраниће се даљи рад на подизању грађевине (§ 93 Грађевинског закона) и о томе известити предузимач или извођач и власник зграде.

Чл. 82. Употреба грађевине.

(1) Свака довршена грађевина мора се прегледати пре него што се употреби за одређену јој намену. Комисијски преглед мора се извршити најдаље у року од 10 дана од дана предаје молбе (§ 91 Грађев. закона). Прегледу морају присуствовати два члана Грађевинског одбора инжењер или архитект и лекар, и деловођа одбора или његов заменик.

(2) Преглед довршених грађевина врши се на молбу власника грађевине уз плаћања одређене таксе.

(3) Уз молбу потребно је приложити:

1) уверење Поглаварства да је грађевина постављена на регулациону и нивелациону линију за грађевине подигнуте с лица улице;

2) уверење Поглаварства о исправно извршеној канализацији;

3) уверење Поглаварства о исправно извршеној инсталацији централног грејања ако постоји.

(4) На основу мишљења комисије, Поглаварство издаје одобрење да се грађевина може употребити. Ако буде примедба од комисије, власник је обавезан да по истима поступи. Без икаквог одобрења грађевина се не може употребити.

(5) Ако се по добијеном одобрењу за употребу, грађевина употреби за другу намену него што је означена у одобреним плановима, Поглаварство ће поступити по §§ 94 и 95 Грађевинског закона и образовати комисију која ће о трошку власника зграде извршити преглед на основу кога ће се донети одлука која је за власника обавезна.

V. ОДЕЉАК. ПОСТУПАК.

Чл. 83. Комисијски увиђај.

(1) Комисијски увиђај по §§ 89 и 94 Грађевинског закона врши Грађевински одељак Техничке дирекције по прописима § 76 Закона о општем управном поступку.

(2) За грађевине за занатске, трговачке и индустријске сврхе, чије оснивање одобрава Управа града Београда, комисијски увиђај по § 89 Грађевинског закона врши се по могућству заједнички.

(3) Комисијски увиђај по § 94 врши се по званичној дужности или по тражењу приватних лица,

(4) По § 94 Грађевинског закона сматрају се:

1) као несигурне и склонe паду оне грађевине које својим положајем, конструкцијом или дотрајалашћу доводе у опасност људски живот;

2) као склоне пожару такве грађевине, које су подигнуте од материјала лако запаљивог или су услед дотрајалости постале лако запаливе од варница или блиских ложишта.

(5) По §§ 94 и 95 Грађевинског закона као штетни по здравље као и нехигијенски сматрају се они станови који су:

1) влажни;

2) мрачни;

3) са просторијама за становање посредно осветљеним и проветраваним;

4) тескобни у толикој мери да на једног обитавача долази мање од 12 м³ простора за стално бављење;

5) чији су патоси преко 1.50 м. испод околног земљишта, или теме свода или таванице мање од 1,50 м. изнад нивоа околног земљишта;

6) у непосредној близини нужника и помијаре где нема канализације;

(6) По свршеном увиђају комисијски записник доставља се Грађевинском одбору на мишљење и предлог Поглаварству које доноси одлуку.

(7) за грађевине по §§ 94 и 95 Грађевинског закона, за које Поглаварство донесе одлуку да се поправе, мора се тражити грађевинска дозвола или поднети пријава по §§ 84 и 85 Грађевинског закона и чл. 72 и 73 овог Правилника.

(8) Награду члановима комисије одређује Поглаварство, Правилником о грађевинским таксама по § 103 Грађевинског закона.

Чл. 84. Извршење.

У случајевима, у којима Поглаварство има право и дужност да из јавних грађевинских, хигијенских као и из обзира безбедности, у смислу Грађевинског закона, овог Правилника и Уредбе о извођењу регулационог плана одреди рок у коме се има извести оно што је извршено одлуком Поглаварства утврђено, а кад власник имања на кога се одлука односи донету одлуку не изврши, власно је Поглаварство донету одлуку само извршити на штету и трошак власника изграђених и неизграђених земљишта или ставити на земљишта таква ограничења, која ће власнику онемогућити изграђивање земљишта док не испуни донету извршну одлуку. Оваква ограничења могу се унети у књигу грађевинско правних обавеза (§§ 113 и 114 Грађевинског закона).

Чл. 85. Казне.

За неиспуњење прописа предвиђених овим Правилником важе казнене одредбе §§ 100—102 Грађевинског закона, односно одредбе специјалних закона.

Чл. 86. Жалбе.

Жалбе на све одлуке Поглаварства града Београда донете по Грађевинском закону подnose се Министарству грађевина по прописима закона о општем управном поступку.

VI. ОДЕЉАК. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ.

Чл. 87. Прелазна наређења.

(1) Овај Правилник важи у потпуности за подручје Београда ограничено Грађевинским реоном утврђеним регулационим планом. За подручје Београда за које још није израђен регулациони план по Грађевинском закону овај Правилник важиће тек онда када се за цело подручје или за његове поједине делове изради регулациони план и Уредба о његовом извођењу.

(2) Док се не изради Уредба о извођењу регулационог плана за цело подручје Општине града Београда, то ће и за део Општине града Београда, који обухвата општински одељак града Земунa и онај део Бежаније који је по указу од 8 априла 1935 год. (Службене новине од 15 априла 1935 год. Бр. 89) припојен атару Општине града Београда, важити према § 13 Уредбе од 30 марта 1934 Бр. IV 1120 постојећи Грађевни ред III и грађевински статут са допунама од 1907 год. (до 1 априла 1934 год.) уколико нису у супротности са Грађевинским законом и док се ти прописи сходно §§ 91 и 156 Закона о градским општинама и § 13 Уредбе од 13 марта 1934 год. Бр. IV—1120 не измене.

(3) Одељак Поглаварства града Београда у Земуну врши на темељу § 85 и § 156 Закона о градским општинама и § 5 Уредбе о проширењу атара општине београдске од 30 марта 1934 бр. IV—1120 све послове који по Грађевинском закону падају у делокруг општине осим питање одобравања парцелација, када је са одобравањем парцелације скопчано и питање отварања нових улица и предузимања обавеза по општини.

(4) Одредбе овог Грађевинског правилника примениће се аналогно на ужи Грађевински реон Земунског одељка који обухвата део први порески котар, чије су границе утврђене закључком бившег градског заступства у Земуну од 13 новембра 1930 бр. 623, затим комплекс омеђен Дунавом, Савом, границом Земун-Бежанија, железничким колосеком од границе Бежаније до пресека Творничком улицом, Твор

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

ничку и Морфијеву улицу и продужењем Морфијеве улице до Дунава.

(5) Пошто Земун по закону о местима са чињава посебно место и Градски одељак са ограниченим подручјем по § 85. Закона о Градским општинама и пошто има засебан одобрени регулациони план, бира Градско веће града Београда за Градски одељак у Земуњу засебан грађевински одбор сходно § 7 Уредбе од 30 марта 1934 год. бр. IV-1120. Овај одбор састоји се од 3 члана и онолико заменика колико има по Грађевинском статуту грађевин-

ских котара. На јавне расправе (комисијске увиђаје) може Грађев. одбор изаслати као свог изасланика заменика из односног грађевинског котара. Такав изасланик позиваће се по потреби на седнице грађев. одбора у којој ће дотични предмет бити на дневном реду.

Чл. 88. Ступање на снагу.

Овај Грађевински Правилник ступа на снагу даном обнародовања у Службеним новинама Општине града Београда.

На основи §§ 10 и 12 Грађевинског закона и решења Министарског савета М. с. бр. 134 од 28 фебруара 1935 год. одобрен је овај Грађевински правилник за град Београд решењем М. гр. Бр. 8924 од 3 маја 1935 год.

17. маја 1935 год.
Београд

Министар грађевина,
Др. Кожуљ, с. р.

Службени извештаји

МИНИСТАРСКЕ ОДЛУКЕ:

Одлука г. Министра унутрашњих послова о распореду звања чиновника и службеника Поглаварства града Београда, његовог Одељка у Земуњу и града Пенчева

На основу § 159 Закона о градским општинама а у споразуму с министром финансија

О Д Л У Ч У Ј Е М:

И у граду Београду

1) по Статуту општине града Београда и Статуту дирекције трамваја и осветљења

Звање градског службеника

Одговара звању држав. службеника полож. групе

1) Директор и деловођа градског већа преко 15 година службе

начелник Министарства III-1

2) Директор и деловођа градског већа до 15 година службе закључно

" " III-2

3) Помоћник директора, шеф отсека и шеф службе који имају факултетску спрему и преко 15 година службе

" " III-2

4) Помоћник директора, шеф отсека и шеф службе који имају факултетску спрему до 15 година службе закључно

саветник Министарства IV-2

5) Помоћник директора и шеф отсека који немају факултетску спрему а имају преко 15 година службе

саветник Банске управе IV-2

6) Помоћник директора и шеф отсека који немају факултетску спрему до 15 година службе закључно

" " " V

7) Референт и подшеф I категорије преко 15 година службе

" " " IV-2

8) Референт и подшеф I категорије до 15 година службе закључно

" " " V

9) Чиновник I категорије или групе преко 20 година службе

" " " V

10) Чиновник I категорије или групе преко 12 година службе

секретар VI

Звање градског службеника

- 11) Чиновник I категорије или групе преко 6 година службе
 12) Чиновник I категорије или групе преко 3 године службе
 13) Чиновник I категорије или групе до 3 године службе
 14) Референт и подшеф II категорије преко 15 година службе и први машиниста
 15) Референт и подшеф II категорије до 15 год. службе закључно
 16) Чиновник II категорије или групе преко 20 година службе
 17) Чиновник II категорије или групе преко 12 година службе
 18) Чиновник II категорије или групе преко 6 година службе
 19) Чиновник II категорије или групе преко 3 године службе
 20) Чиновник II категорије или групе до 3 године службе
 21) Чиновник III категорије или групе преко 20 година службе
 22) Чиновник III категорије или групе преко 12 година службе
 23) Чиновник III категорије или групе преко 7 година службе
 24) Чиновник III категорије или групе преко 3 године службе
 25) Чиновник III категорије или групе до 3 године службе
 26) Службеник IV категорије VIII кл. контролор трамваја, занатлија са калфенским испитом и монтер мреже
 27) Службеник IV категорије IX кл. ложаџ, шофер, надзорник пруге, кочничар
 28) Службеник IV категорије X и XI кл., кондуктер, електричар, помоћник електричара, бравар, пењач, контролор уличног осветљења, стручно особље — чл. 32 Статута дир. трам-и осветљења
 29) Службеник V катег. IX и X кл., и службеници V групе преко 12 година службе
 30) Службеници V категорије XI и XII кл. и V групе до 12 год службе закључно

2) по пропису о Статусу и беривима намештеника општине града Земуна

Звања чиновника са факултетском спремом у

- III-1 групи
 III 2 „
 IV-1 „
 IV-2 „
 V „
 VI „
 VII „
 VIII „

Чинов. приправник са факултетском спремом

Звања чинов. са потпуном средњошкол. спремом у

- V пол. групи
 VI „ „
 VII „ „
 VIII „ „
 IX „ „

Одговара звању држ. службеника пол. групе

в. пристав	VII
пристав	VIII
чин. приправник из ст. 3 § 45 Ч. з.	
пом секретар	V
„ „	VI
„ „	VI
„ „	VII
писар	VIII
„	IX
чин. приправник из ст. 2 § 45 Ч. з.	
главни архивар	VII
архивски чиновник	VIII
„ „	IX
„ „	X
чин. приправник из ст. 1 § 45 Ч. з.	
званичник	I
„	II
званичник	III
служитељ	I
„	II
начелник Министарства	III-1
„ „	III-2
саветник Банске управе	IV-1
„ „ „	IV-2
„ „ „	V
секретар Банске управе	VI
в. пристав Банске управе	VII
пристав Банске управе	VIII
Чинов. приправ. из ст. 3 § 45 Ч. з.	
помоћни секретар	V
„ „	V
„ „	VI
„ „	VII
„ „	VIII

WWW.UNILIB.RS
 УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Чинов. приправник са пoт уном средњoшколском спремoм

Звања чинов. са непoтп средњoшкол. спремoм у

VII	пол. групи
VIII	" "
IX	" "
X	" "

Чиновнички приправник са непoтпунoм средњoшколском спремoм

Звања званичника I групе

"	"	II	"
"	"	III	"

Звања служитеља I групе

"	"	II	"

пoмoћни секретар IX
Чинов. приправ. из ст. 2 § 45 Ч. з.

главни архивар	VII
архивар	VIII
архивски чиновник	IX
архивски чиновник	X

Чинов. приправник из ст. 1 § 45 Ч. з.
званичник

"	I
"	II
"	III
служитељ	I
"	II

II у граду Панчеву

1)	Звања у	IV	гр. I	категорије
2)	"	V	" I	"
3)	"	VI	" I	"
4)	"	VII	" I	"
5)	"	VIII	" I	"
6)	"	IX	" I	"
7)	"	I	" II	"
8)	"	II	" II	"
9)	"	III	" II	"
10)	"	IV	" II	"
11)	"	V	" II	"
12)	"	званичника преко 18 година службе		
13)	Звања	званичника преко 12 година служба		
14)	"	званичника до 12 година службе		
15)	"	служитеља I групе		
16)	"	служитеља II групе		

саветник Банске управе	IV-2
саветник Банске управе	V
секретар	VI
в. пристав	VII
пристав	VIII
Чинов. приправник из ст. 3 § 45 Ч. з.	
пoмoћ. секретар	VI
пoмoћ. секретар	VII
писар	VIII
писар	IX
Чинов. приправник из ст. 2 § 45 Ч. з.	
званичник	I
"	II
"	III
служитељ	I
"	II

Ова одлука ступа на снагу даном обнародовања у „Службеним новинама“.

IV бр. 1952
23 маја 1935 год.
Београд

Министар
унутрашњих послова
В. М. Поповић, с. р.

(Ова одлука обнародована је у додатку „Службених новина“ од 30 маја 1935 год.).

Ново подручје Управе града Београда

Министар унутрашњих послова, на основу § 73 Финансиског закона за 1934/35 годину, прописао је Уредбу о изменама у Уредби о устројству и делокругу Управе града Београда.

1.

§ 11 мења се и гласи:

„Подручје Управе Града Београда у полицијском делокругу обухвата:

- 1) подручје Општине града Београда,
- 2) подручје Општине града Панчева,
- 3) подручје општина: Бежаниске, Борчанске, Великомокролушке, Вишњичке, Војлович-

ке, Жарковачке, Железничке, Земунске, Јајиначке, Кнежевачке, Кумодрашке, Маломокролушке, Миријевске, Овчанске, и Ресничке, и

4) поред свих дунавских ада код Великог Села, дунавске аде према ковачичком риту, и следеће делове суседних општина који иду до ових граница: а) од тромеђе подручја општине Овча и подручја општине Панчево и Јабука границом панчевачког подручја уз Сибницу до тачке где се ова граница одваја од Сибнице, одатле све Сибницом до коте 73 крај Сибнице у Краљевићевачком риту, одатле границом подручја општине Борча до Кеташке греде, а одатле на Тотске салаше на обали Дунава; б) од пресека Петрац канала са границом између општине Бежанија и општине Сурчин

па уз тај канал до пресека са границом подручја општина Сурчин и Јаково, одатле границом подручја општине Сурчин и Јаково до реке Саве, па преко Саве на железничку станицу Остружница одатле узбрдо на коту 161 више Липара и Дреноваче, па према коти 171 на месту званом Ћоше до тремеђе између општине Железник и општине Остружнице и Сремчица.“

2.

у § 47 у тачци 2 на крају ставити запету и додати речи: „као и ново насеље између железничке пруге и Савског моста.“

3.

Границе квартова остају онакве какве су биле до ступања на снагу указа од 8 априла 1935 године о промени подручја Општине града Београда.

НАРЕДБА Г. ПРЕТСЕДНИКА

Распоред дежурства за другу половину месеца јуна 1935 год.

На основу § 96 Зак. о градским Општинама прописујем следећи

Распоред дежурства

Г. г. чиновника Градског Поглаварства Београда, за другу половину месеца Јуна 1935 год. када се у канцеларијама не ради.

16. јуна — духови

Г. Ружица Чулибрковић, писар Глав. Архиве и дактилограф г. Ирена Фирст.

17. јуна — духови II дан

Г. Станка Марковић, писар Глав. Архиве и дактилограф г. Вера Бојородицакаја.

23. јуна — недеља

Г. Миодрај Иђатовић, писар Персоналног отсека и дактилограф г. Бранка Борчило.

28. јуна — Видов-дан

Г. Милева Берџман, писар Персоналног отсека и дактилограф Јелена Путинцева.

30. јуна — недеља

Г. Душица Милетић, чинов. Персоналног отсека и дактилограф г. Зора Раковић.

Дежурство траје од 9—11 часова пре подне у канцеларији Главне Архиве.

Горњих дана и суботом по подне, биће одређен по један чиновник у одељењима-отсецима: За социјално и здравствено старање, Војном и Гробљанском, за обављање посло-

ва који не трпе одлагања, а које ће одредити г. г. Шефови поменутих одељења-отсека.

По наредби председника
Градске општине,

Директор општег одељења

Б. Л. Павловић, с. р.

СЛУЖБЕНИ ОГЛАС:

Израда коловоза на путу Београд—Миријево

На основу одлуке Г. Претседника Општине града Београда ТДБр. 14545/35, Техничка дирекција Општине Београдске одржаће на дан 15 јуна 1935 год. III оферталну дицитацiju у скраћеном року од 10 дана, за израду коловоза од макадама са спрамексирањем, односно цементном пенетрацијом, на општинском путу Београд—Миријево (Миријевски Булевар).

Предрачунска сума износи 483.972.— динара, али ће се узети у обзир само оне понуде, које су ниже од 463.838,76 динара.

Лицитацija ће се одржати поменутог дана у 11 час. пре подне, у канцеларији Инжињерског отсека поменуте Дирекције (угао Југовићеве и Књегиње Љубице улице, II спрат).

Кауцija у износу од 25.000.— динара за домаће а 50.000.— динара за стране предузимаче, полаже се на дан лицитацije, најдаље до 10 часова, код Главне благајне Општине београдске, Узун Миркова 1.

Лицитанти биће дужни да, поред реверса о положеној кауцiji, поднесу лицитацionoј комисији и сва остала документа, која су законом прописана за учествовање на јавним лицитацijaма, као и мустре камена, снабдевене уверењем Завода за испитивање материјала, од кога ће радити ивичњаке и призму.

Сва потребна обавештења могу се добити, као и услови за ову лицитацiju видети, сваког радног дана од 8—14 час. у Инжињерском отсеку Техничке дирекције, соба бр. 5.

Из канцеларије Техничке дирекције Градског поглаварства Београда ТДБр. 14545/35.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Недељни и месечни извештај

о просечним ценама животних намирница на Београдској пијаци од 21-V до 31-V и од 3-V до 31-V 1935 год.

В Р С Т А	Мера	Просечна цена у динарима		В Р С Т А	Мера	Просечна цена у динарима	
		4 нед.	месеч.			4 нед.	месеч.
Жито				Колонијална и друга роба			
Пшеница	100 кгр.	145.—	145.—	Шећер у коцкама	1 кгр.	14.04	14.10
Јечам	"	145.—	145.—	Шећер ситан	"	12.04	12.10
Овас	"	—.—	97.50	Кафа сирова	"	52.33	47.83
Кукуруз у зрну	"	82.50	85.62	Кафа пржена	"	64.33	60.58
Брашно и хлеб				Со млевена	"	2.62	2.62
Брашно пшенично Но. 2	1 кгр.	1.95	1.96	Бибер крупан	"	36.66	33.16
Брашно пшенично Но. 1	"	2.50	2.44	Бибер млевен	"	38.33	35.08
Брашно пшенично бело	"	2.91	2.91	Паприка млевена	"	29.83	29.14
Брашно кукурузно	"	1.75	1.75	Фида	"	8.—	7.50
Хлеб пшенични црни	"	2.25	2.25	Макароне	"	6.83	7.33
Хлеб пшенични бели	"	3.25	3.25	Пиринач	"	7.16	6.91
Месо				Мак	"	12.66	11.66
Говејина	1 кгр.	9.—	8.35	Зејтин за јело	1 митар	13.83	13.58
Говејина жива мера	100 кгр.	413.33	379.50	Сирић винско	"	4.—	3.75
Телејина	1 кгр.	18.33	13.79	Мед	1 кгр.	17.16	16.53
Телејина жива мера	100 кгр.	650.—	677.50	Восак	"	25.—	27.25
Јагњевина	1 кгр.	8.—	8.93	Пекмез	"	13.—	12.62
Јагњевина жива мера	100 кгр.	375.—	418.75	Свеће воштане	"	30.—	33.50
Овчетина	1 кгр.	10.33	10.70	Свеће стеаринске	"	18.50	13.75
Овчетина жива мера	100 кгр.	—.—	—.—	Свеће парафинске	"	13.33	12.33
Свињетина	1 кгр.	12.41	12.63	Сапун за прање	"	8.66	8.29
Свињетина жива мера	100 кгр.	675.—	675.—	Шпиритус рафиниран	1 литар	50.—	50.25
Свињско сушено	1 кгр.	17.66	17.16	Шпиритус за гориво	"	9.50	9.50
Кобасице	"	18.36	17.92	Петролеј	"	6.50	6.50
Шваргле и чварци	"	11.—	10.87	Бензин	"	5.75	5.82
Пршута	"	37.50	36.18	Гориво			
Сланина сирова	"	12.23	12.02	Угљен дрвени (ћумур)	100 кгр.	100.—	100.—
Сланина сува	"	19.—	19.—	Угљен дрвени (ћумур)	1 кгр.	1.25	1.25
Сланина ужичка	"	23.—	23.—	Угљени, мрки и лигнит	100 кгр.	32.50	30.—
Маст свињска	"	13.—	13.—	Угљен камени	"	42.50	37.50
Сало	"	13.—	13.—	Дрва грабова	ш	95.—	102.50
Лој топљен	"	9.—	9.44	Дрва букова	"	95.—	98.75
Лој нетопљен	"	7.16	7.29	Дрва церова	"	95.—	98.75
Риба				Дрва јасенова	"	—.—	82.50
Шаран	"	12.—	12.—	Дрва растова	"	—.—	92.50
Сом	"	21.16	21.54	Дрва брестова	"	—.—	—.—
Кечига	"	29.66	37.48	Дрва врбова	"	—.—	—.—
Смућ	"	32.83	32.20	Живина и јаја			
Штука	"	14.—	13.81	Кокоси	1 ком.	17.33	18.33
Бела	"	8.—	8.25	Ђурке	"	42.50	42.50
Масло				Гуске	"	28.—	30.62
Млеко слатко	1 литар	2.—	2.—	Патке	"	15.66	16.97
Млеко кисело	1 кгр.	8.66	8.92	Јаја	"	—43	—44
Масло	"	32.66	32.66	Стока			
Масло топљено	"	21.66	21.88	Волови	"	1316.66	1372.87
Кајмак	"	19.66	20.10	Краве	"	1583.33	1670.83
Сир обичан	"	12.—	12.37	Телади	"	371.66	360.16
Сир сомборски	"	22.16	21.48	Коњи	"	1375.—	1368.75
Сир качкавал	"	18.—	18.12	Свиње угојене	"	1316.66	1310.41
Поврће				Свиње мршаве	"	500.—	550.—
Пасуљ	"	3.91	4.20	Прасад од 10 кгр.	"	100.—	103.12
Сочино	"	10.—	10.—	Назимад од 10 до 25 кгр.	"	165.—	175.—
Грашак у зрну	"	12.—	14.62	Овце	"	—.—	—.—
Грашак обичан	"	8.25	10.78	Овнови	"	—.—	—.—
Кромпир стари	"	1.66	1.39	Козе	"	—.—	—.—
Кромпир нови	"	8.16	8.29	Јарчеви	"	—.—	—.—
Лук црни	"	3.58	3.82	Јагањни	"	61.25	65.93
Лук бели	"	11.83	12.21	Јарићи	"	42.50	46.25
Лук празни	"	1.75	1.37	Кожа и вуна			
Борзнаја	1 деме	17.33	18.20	Коже воловске	1 кгр.	7.50	7.46
Тиквице	1 кгр.	7.33	10.39	Коже кравље	"	7.50	7.46
Шаргарепа	"	6.66	5.48	Коже телеће	"	14.33	13.52
Купус сладак	"	5.16	4.72	Коже јунеће	"	9.50	9.37
Купус кисео	"	3.—	2.53	Коже овчије	1 ком.	—.—	—.—
Спанач	"	2.16	2.90	Коже јагњеће	"	15.33	13.83
Рен	"	7.33	6.84	Коже козје	"	—.—	—.—
Кељ	"	5.33	4.64	Коже јареће	"	15.33	13.83
Келераба	1 пишла	3.16	4.07	Коже свињске	1 кгр.	4.50	3.75
Зелен за супу	"	2.—	2.06	Вуна прана	"	—.—	—.—
Патлиџан црвени	1 кгр.	12.66	14.66	Вуна непрана	"	—.—	—.—
Патлиџан плави	1 ком.	4.75	5.62	Сточна храна			
Паприка љута	100 ком.	29.16	51.97	Сено	100 кгр.	40.—	46.75
Паприка туршијара	"	45.83	33.64	Слама	"	19.16	21.29
Паприка бабура	"	208.33	235.83	Грађевински материјал			
Краставици	"	328.33	488.83	Креч негаћен	100 кгр.	25.50	26.—
Воће				Цигле	100 ком.	21.—	20.50
Јабукe	1 кгр.	7.50	7.94	Црпел	"	40.—	37.50
Крушке	"	5.33	6.45	Цемент	100 кгр.	67.50	67.—
Брескве	"	—.—	22.—	Песак	ш	30.—	28.25
Кајсије	"	—.—	—.—	Пића			
Трешње	"	9.66	17.47	Пиво домаће	1 литар	6.—	6.75
Вишње	"	—.—	—.—	Вино црно обично	"	7.—	7.25
Гројђе	"	—.—	—.—	Вино бело	"	7.—	7.25
Шљиве	"	—.—	—.—	Вино боље старо	"	9.—	9.—
Шљиве сушене	"	9.—	8.81	Шљивовина мека	"	8.50	8.75
Лубенице	1 ком.	—.—	—.—	Шљивовина љута	"	16.50	16.50
Ораси	1 кгр.	13.16	12.66	Комовина мека	"	9.—	9.50
Кестен	"	—.—	9.42	Комовина љута	"	16.—	16.—
Смокове	"	11.—	10.75	Наднице			
Лимуни	1 ком.	1.—	1.36	Надничара	1 надн.	22.50	22.50
Неранџе	"	2.16	2.48	Копача	"	32.50	28.75
				Зидаря	"	41.—	37.50

Службене објаве и огласи

Конкурс за место управника Трошарине и шефа Отсека добара

На основу §§ 101, 102, 104 и 156 Закона о градским општинама, §§ 2 и 3 Закона о чиновницима и чл. 7, 8, 9, 10, 12, 14 и 15 Статута О. Б., Градско поглаварство у Београду расписује

Конкурс

За попуњавање места:
Управика трошарине и
Шефа Отсека добара.

Кандидати морају имати школску и стручну спрему као и државни службеници одговарајуће струке.

За оба два звања предвиђена је, буџетом, плата чиновника I категорије, по Статуту О.Б.

Молбе са свима документима означеним у §§ 2 и 3 Закона о чиновницима примаће Персонални отсек (Узун Миркова ул. бр. 1) у року од 30 дана, од дана када овај конкурс буде објављен у „Службеним новинама.“

Из Персоналног отсека Градског поглаварства у Београду О.Бр. 18850.

(Оглас је оштампан у „Службеним новинама“ бр. 123 од 29 маја т. г.).

Израда калдрме на Сењачкој пијаци на Вождовцу

Одлуком Градског Поглаварства ТДБр. 6423 од 31-V-1935 год. одобрено је, да се изради калдрма од ломљеног камена на песку на сењачкој пијаци на Вождовцу према плану, предрачуну, предмеру и специјалним условима за овај посао, а који се могу видети сваког радног дана у канцеларијске часове у Одељку за одржавање калдрме.

Позивају се домаћа грађевинска предузећа, као и овлашћени грађевинари — наши држављани, да поднесу Одељку за одржавање калдрме прописно таксирани понуде у запечаћеним ковертима са ознаком; „Понуда за израду калдрме на сењачкој пијаци на Вождовцу.“

У понуди треба назначити, да су понуђачу познати сви погодбени услови и назначити попустни проценат од предрачунске суме, која износи 80.960,41 динар.

Пријем затворених понуда вршиће шеф Одељка за одржавање калдрме (Југовићева ул. бр. 1) у канцеларијско време, до 10 часова 15-VI-1935 године. После овог рока понуде се неће примати.

На дан 15-VI-1935 год., у 11 час. пре подне, одређена комисија од старане Градског Поглаварства, отвориће понуде у канцеларији назначеног Одељка, а у присуству понуђача, који буду дошли на време. Том приликом присутни понуђачи морају показати комисији: 1) уверење о протоколисању фирме, односно сведочанство коморе или еснафа, које важи 3 месеца од издавања, да се као сталним занимањем баве пословима, који су предмет надметања и 2) уверење да су своју радњу пријавили пореској управи и да су порез платили за текуће тромесечје. Понуђачима који не би дошли у одређено време за отварање оферата, или не буду пријавили уверења под 1 и 2, ускратиће се право надметања и понуда вратиће нераспечаћена.

Из канцеларије Одељка за одржавање калдрме ТДБр. 6423/35 год.

Лицитација за израду потпорног зида и калдрме у Прокупачкој улици

На основу одлуке Г. Претседника Општине града Београда Т.Д.Бр. 11848 од 22 маја 1935 год. Техничка дирекција Општине београдске одржаће на дан 19 јуна 1935 год. I оферталну лицитацију у скраћеном року од 15 дана за израду потпорног зида и калдрме у Прокупачкој улици (осигурање Прокупачке улице).

Предрачунска сума износи 125.293 дин.

Лицитација ће се одржати поменутог дана у 11 часова пре подне у канцеларији Инжињерског отсека поменуте Дирекције (угао Југовићеве и Књегиње Љубице ул. II спрат).

Кауција у износу од 7.500 за домаће и 15.000 дин. за стране предузимаче полаже се на дан лицитације најдаље до 10 часова код Главне благајне Општине града Београда Узун Миркова ул. бр. 1.

Лицитанти биће дужни поред реверса о положеној кауцији поднети лицитационој комисији и сва остала документа, која су законом прописана за учествовање на јавним лицитацијама.

Сва потребна обавештења могу се добити као и услови за лицитацију видети сваког радног дана од 8—14 часова у Инжињерском отсеку Техничке дирекције соба бр. 3.

Из канцеларије Техничке дирекције Градског поглаварства Београда Т.Д.Бр. 11848/35 годину.

ИЗ УРЕДНИШТВА — Овај број службеног листа Поглаварства града Београда „Општинске новине“ овога пута излазе са закашњењем као троброј и носе датум четвртка 13 маја 1935 год. због тога што се у истом морао донети „Грађевински правилник за град Београд“, који према одлуци Г. Министра грађевина ступа на снагу кад буде обнародован у службеним „Општинским новинама“.

Уредништво